

HONKARAKENNE OYJ

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2018

Passionate about good living.

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1.1.–31.12.2018 3

KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS) 12

Konsernitase (IFRS) 13

Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS) 14

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista 15

Konsernitilin päätöksen laatimisperiaatteet (IFRS) 16

Konsernitilin päätöksen liitetiedot 26

MUU INFORMAATIO 49

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS) 56

Emoyhtiön tase (FAS) 56

Emoyhtiön rahoituslaskelma 58

Emoyhtiön tilin päätöksen laadintaperiaatteet 59

Emoyhtiön tilin päätöksen liitetiedot 60

VOITONJAKOEHDOTUS 69

**TOIMINTAKERTOMUKSEN JA
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS 69**

TILINTARKASTUSKERTOMUS 70

CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT 2018 72

Hallituksen toimintakertomus

1.1. – 31.12.2018

Honkarakenne-konsernin liikevaihto oli 48,9 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 43,4 milj. euroa ja vuonna 2016: 36,1 milj. euroa). Konsernin liiketulos oli 1,6 miljoonaa euroa; (1,7 milj. euroa; -0,8 milj. euroa), tulos ennen veroja oli 1,5 miljoonaa euroa (1,7 milj. euroa; -1,2 milj. euroa) ja tulos per osake oli 0,20 euroa (0,15; -0,29 euroa). Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että päättyneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa.

LIIKETOIMINTAKATSAUS

Konsernin liikevaihto nousi 13 % vuodesta 2017. Kasvua selittää Global Markets -liiketoiminta-alueen liikevaihto ja Suomen markkinoiden kysyntä. Julkis- ja hoivarakentaminen toi myös liikevaihtoa vuonna 2018. Hirsiomakotilojen ja rakennuspalveluiden kysyntä kasvoi koko vuoden. Finland-liiketoiminta-alueen liikevaihto nousi 20 % edellisvuodesta. Russia & CIS -liiketoiminta-alueella tilanne oli hankala ja koko vuoden liikevaihto laski 19 % edelliseen vuoteen verrattuna. Global Markets -liiketoiminta-alueella kauppa sujui parhaiten Aasiassa. Global Markets -alueen liikevaihto nousi 24 %.

LIIVEVAIHDON JAKAUMA, %	1-12 /2018	1-12 /2017
Finland	63 %	59 %
Russia & CIS	16 %	22 %
Global Markets	21 %	19 %
Yhteensä	100 %	100 %

LIIVEVAIHTO, MILJ. EUROA	1-12 /2018	1-12 /2017	% MUUTOS
Finland	31,0	25,8	20 %
Russia & CIS	7,6	9,4	-19 %
Global Markets	10,3	8,3	24 %
Yhteensä	48,9	43,4	13 %

Finland sisältää myös ahiomyynnin ja prosessissa syntyneen sivutuotteiden myynnin kierrätykseen.

Russia & CIS sisältää seuraavat maat: Venäjä, Azerbaidžan, Kazakstan ja muut IVY-maat.

Global Markets sisältää muut kuin edellä mainitut maat.

Finland-liiketoiminta-alueella liikevaihto kehittyi positiivisesti ja oli 20 prosenttia korkeampi kuin edellisenä vuonna. Erityisesti kasvoi omakotitalokohteiden myynti. Alkuvuodesta valmistauduttiin asuntomessuihin Porissa, jossa Honka esitteli maailman-kuulun muotoilija Harri Koskisen Hongalle suunnitteleman Kontti-malliston. Lisäksi vuonna 2018 Honka lanseerasi uuden, timber frame -rakenteeseen perustuvan tuotteen. Edellisenä vuonna aloitetut kokonaisvas-
tuu-urakoina toteutetut Hongan hoivakohteet luovutettiin onnistuneesti tyytyväisille asiakkaille. Vuoden aikana toteutettiin useita hirsipäiväkotikohteita. Julkisirakentaminen laajeni hirsikouluihin ja muihin suurempiin kohteisiin. Esimerkiksi energiayhtiö Rovakaira Oy uskoo hirteen ekologisena rakennusmateriaalina. Honkarakenne myi Rovakaira Oy:lle hirsisen pääkonttorirakennuksen.

Vuonna 2018 kotimaan liiketoiminta-alueella vahvistettiin edustajaverkostoa, jälkimmäisellä vuosipuoliskolla lisättiin erityisesti ruotsinkielistä palvelua. Kuluneen vuoden aikana palveluliiketoimintaa kehitettiin vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin ja tilaus-toimitusketjun prosesseja uudistettiin. Lisäksi toteutettiin kotimaan edustajille suunnattu myynnin koulutus- ja kehitys-ohjelma. Kireän kilpailutilanteen takia kotimaan liiketoiminta-alueella ei päästy asetettuun kannattavuustavoitteeseen ja kannattavuuden parantamiseen tähtäävä toimenpiteet jatkuvat edelleen.

Russia & CIS-liiketoiminta-alueella liikevaihto on laskenut, mutta uskomme edelleen tuotteemme mahdollisuuksiin ja vetovoimaisuuteen Venäjän aluerakentamiskohteissa. Hyvän esimerkkinä voidaan mainita Kuparijärvi 2 aluerakentamiskohde Pietarissa. Vuonna 2018 Hongan toimittamat rakennukset saivat positiivista huomiota: Valko-Venäjällä Hongan yhteistyökumppani voitti palkinnon ”Puutalojen rakentamisyrittäjä nro 1”, tämä palkinto myönnettiin sekä kuluttajien äänestyksen, että asiantuntijaraadin pohdinnan tuloksena. Moskovassa pidetyillä messuilla Hongan toimittamat kaksi hirsitaloa sijoituivat kilpailussa ”Kauniit puutalot – 2018” kärkisijoille. Nämä talot sijaitsevat lähellä Pietaria Kuparijärvi 2 -kylässä. Vuonna 2018 Venäjällä lanseerattiin uusittu nettisivusto honka.ru ja panostettiin sosiaaliseen mediaan.

Global Markets -liiketoiminta-alueella liikevaihto kehittyi yhtiön odotusten mukaisesti. Parhaiten kauppa kävi Aasiassa, Japanissa toteutettiin suurempi projekti kohde ja siellä myös kuluttajakauppa kehittyi hyvin. Kiinasta saatiin liikevaihtoa ennakoitua vähemmän, mutta uskomme edelleen Kiinan markkinapotentiaaliin lähivuosina. Keski-Eurooppa oli edelleen ongelmallinen ja siellä toimintojen uudelleen organisointi on käynnissä. Global Markets -alueella yhtiö jatkaa panostuksia projektimyyntiin. Global Markets -liiketoiminta-alueella myyntiä pyrittiin vauhdittamaan toteuttamalla paikallisia markkinointikampanjoita.

TALOUDELLINEN ASEMA JA TULOS SEKÄ KESKEISIMMÄT TUNNUSLUVUT

Liiketulos koko vuodelta 2018 oli 1,6 miljoonaa euroa (1,7) ja tulos ennen veroja oli 1,5 miljoonaa euroa (1,7). Vuonna 2018 ei ollut merkittäviä oikaisueriä.

Vuonna 2018 ensimmäisellä vuosipuoliskolla konsernin tulosta heikensi myöhäinen kevät ja rakennuslupakäsittelyn ruuhkautuminen suurissa kaupungeissa. Nämä myöhästyttivät toimituksia ja osa toimituksista siirtyi siksi jälkimmäiselle vuosipuoliskolle. Konsernin koko vuoden 2018 liiketulokseen vaikutti positiivisesti edellisvuotta korkeampi liikevaihto ja yhtiössä toteutetut tehostamistoimenpiteet. Vastaavasti konsernin liiketulosta heikensi alan kireä kilpailutilanne kotimaassa, ennakoitua heikompi liikevaihto Venäjällä sekä myyntiin ja markkinointiin tehdyt panostukset. Lisäksi liiketulosta heikensi 0,3 miljoonan euron (0,3) luottotappiokirjaukset jälkimmäisellä vuosipuoliskolla.

KESKEISIMMÄT TUNNUSLUVUT	1-12/2018	1-12/2017	1-12/2016
Liikevaihto, MEUR	48,9	43,4	36,1
Liikevoitto/-tappio, MEUR	1,6	1,7	-0,8
Oikaistu liikevoitto/-tappio, MEUR	1,6	1,5	-0,4
Voitto/tappio ennen veroja, MEUR	1,5	1,7	-1,2
Oikaistu voitto/tappio ennen veroja, MEUR	1,5	1,6	-0,8
Henkilöstön määrä keskimäärin	147	137	136
Henkilöstön määrä henkilötyövuosina keskimäärin	130	117	110
Tulos/osake, laimentamaton, euroa	0,20	0,15	-0,29
Tulos/osake, laimennettu, euroa	0,20	0,15	-0,29
Omavaraisuusaste, %	61	51	41
Oman pääoman tuotto, %	12	11	-20
Oma pääoma/osake, euroa	1,73	1,53	1,34
Nettovelkaantumisaste, %	-23	5	75

Honkarakenne noudattaa raportoinnissaan Euroopan arvopaperiviranomaisen (ESMA) suositusta vaihtoehtoisista tunnusluvuista (APM).

Konsernin tunnusluvut ja niiden laskentakaavat on esitetty liitetietojen kohdassa 33.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

UUSI TUOTE: HONKA FRAME

Toukokuussa Honkarakenne ilmoitti tuovansa hirsirakennusten rinnalle uuden tuotteen: timber frame -rakenteeseen perustuvat massiivipuutalot. Jatkossa Honkarakenne tarjoaa Honka Frame-rakenteisia taloja, aina vapaa-ajan rakennuksista omakotitaloihin ja liikerakennuksiin. Ensimmäiset Honka Frame -kohteet myytiin ja toimitettiin vuonna 2018.

UUDISTETTU STRATEGIA

Kesäkuussa Honkarakenne ilmoitti uudistavansa strategiansa. Vuoteen 2021 ulottuvan strategian päämääränä on, että Honkarakenne nousee liiketoiminnassaan uudelle tasolle ja vahvistaa asemaansa johtavana, kansainvälisenä laadukkaan puurakentamisen ja palveluiden tuottajana. Uuden strategian avulla toteutamme visiotamme olla ekologisen ja terveellisen elämäntyylin sekä asumisen suunnannäyttäjä. Alan johtavana toimijana, Honkarakenteen tavoitteena on liikevaihdon kannattava kasvu valituilla avainmarkkinoilla. Tavoitteeseen pyritään hyödyntämällä Hongan vahvaa brändiä ja puurakentamisen kokonaisosaamista asiakasarvoa lisäävällä tavalla.

Yhtiön liiketoiminta-alueet pysyivät ennallaan ja ovat jatkossakin BA Finland, BA Russia & CIS ja BA Global Markets. Myynti kaikilla alueilla perustuu toimivaan edustajaverkostoon. Uusien tuotteiden lisäksi yhtiö panostaa edustajaverkoston kehittämiseen ja tarjoaa edustajilleen entistä parempia toimintamalleja ja työkaluja myynnin tueksi.

Honkarakenteen strategiset tavoitteet vuoteen 2021 mennessä ovat seuraavat:

- Liikevaihdon kannattava kasvattaminen
- Palveluista tulevan liikevaihdon kasvattaminen
- Viennin määrän kasvattaminen
- Omavaraisuusasteen säilyttäminen vahvana
- Tuotannon tehostaminen kilpailukykyä parantavien toimintamallien ja investointien avulla

Honkarakenne huomauttaa, että se ei pidä pitkän aikavälin tavoitteita markkinaohjeistuksena millekään vuodelle.

Strategian toteuttamiseksi yhtiössä on valmisteltu suunnitelma, joka kattaa kaikki yhtiön avaintoiminnot. Kukin johtoryhmän jäsen vastaa oman vastualueensa osalta suunnitelmien käytäntöönpanosta ja toimintojen kehittämisestä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Uudistettuun strategiaan liittyvät toimenpideohjelmat on käynnistetty ja ne ulottuvat koko strategiakauden loppuun asti. Tärkeimmät strategiset toimenpiteet kohdistuvat tuotteisiin, myyntiin ja tuotantoon.

TILAUSKANTA

Konsernin tilauskanta oli joulukuun lopussa 24,8 miljoonaa euroa, joka on 8 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavan ajan tilauskanta 23,0 miljoonaa euroa. Tilauskanta tarkoittaa tilauksia, joiden toimituspäivämäärä on seuraavan 24 kuukauden sisällä. Osassa tilauksia saattaa olla rahoitus- tai rakennuslupaheito.

RAHOITUS JA MAKSUVALMIUS

Vuoden 2018 lopussa Honkarakenteen rahoitusasema oli vahva, konsernin omavaraisuusaste oli 61 % (51 %). Nettovelkaantumisaste (gearing) oli negatiivinen ja oli -23 % (5 %). Konsernin nettorahoitusvelat olivat -2,3 (0,4) miljoonaa euroa eli konsernin likvidit varat ylittivät rahoitusvelat. Vuoden aikana Honkarakenne lyhensi velkojaan 1,8 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa Likvidien varojen määrä oli 4,1 miljoonaa euroa (3,1). Tämän lisäksi konsernilla on 4,5 (5,4) miljoonan euron shekkitililimiitti, josta vuoden lopussa oli käytössä 0,0 miljoonaa euroa (0,3).

INVESTOINNIT

Konsernin käyttöomaisuusinvestoinnit vuonna 2018 olivat 1,1 miljoonaa euroa (0,5). Suurimmat käyttöomaisuusinvestoinnit kohdistuivat tuotantoon ja lisäksi yhtiö kehitti useita toiminnan tehostamiseen tähtäviä järjestelmiä. Osa järjestelmistä otettiin käyttöön vuonna 2018 ja osan oletetaan olevan käytössä vuoden 2019 aikana.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Vuonna 2018 Honkarakenne lanseerasi uuden tuotteen Honka Framen, joka perustuu timber frame -tekniikkaan. Tuotekehityksessä keskityttiin timber frame -rakenteisten puutalojen kehittämiseen ja timber frame -rakenteen yhdistämiseen hirsirunkoisiin rakennuksiin.

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat tammi-joulukuussa 0,5 % liikevaihdosta (0,6 %). Konserni ei ole tilikaudella aktivoinut kehitysmenoja.

TOIMINTAAN LIITTYVÄT MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Honkarakenteen tuotteiden kysyntään vaikuttaa merkittävästi yleinen talouden kehitys, valuuttakurssit ja kuluttajien luottamus omaan talouteensa sekä toimialan kilpailu. Mikäli kysyntä putoaa voimakkaasti, niin sillä voi olla merkittäviä vaikutuksia yhtiön tuloskehitykseen.

Venäjä on yksi Honkarakenteen merkittävimmistä liiketoiminta-alueista. Yleinen taloudellinen tilanne, Ukrainan tilanteeseen liittyvät pakotteet ja voimakkaat valuuttakurssivaihtelut aiheuttavat epävakautta Venäjän markkinoilla. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia myös Honkarakenteen liiketoimintaan.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy 0,5 miljoonan euron suuruinen erä, joka liittyy käyttämättömiin verotuksellisiin tappioihin. Näistä 0,3 miljoonaa vanhenee vuosina 2024 - 2025. Honkarakenteen näkemyksen mukaan laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen

liiketoimintasuunnitelmiin. Mikäli pitkän aikavälin tulos ei kehity odotetun mukaisesti on mahdollista, että verosaamisia ei ehditä hyödyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonalennus.

Honkarakenteen maksukyvyyn ylläpitäminen edellyttää hyvää kassavirtaa. Honkarakenteella on lyhytaikaista käyttöpääomatarvetta varten käytössä 4,5 miljoonan euron pankkitililimiitti. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 limiitistä oli käytössä 0,0 miljoonaa euroa. Tililimiittituotot kirjataan konsernin pitkäaikaisiin velkoihin, koska niihin ei kohdistu lyhytaikaista takaisin maksuvelvoitetta.

Honkarakenteella on yksi merkittävä jälleennympäjä, jonka kautta muodostuu merkittävä osuus konsernin liikevaihdosta ja tuloksesta.

Taseessa olevien erien arvostus perustuu johdon tämän hetken arvioihin. Mikäli näihin arvioihin tulee muutoksia, saattaa sillä olla vaikutusta yhtiön tulokseen.

YMPÄRISTÖ

Ekologisuus, pitkäikäisyys ja energiatehokkuus ovat hirsitalorakentamisen vahvuuksia. Uusiutuva puu on rakennusmateriaalina ekologisesti kestävä valinta. Puu sitoo kasvaessaan hiilidioksidia, joka varastoituu massiivipuutalon seiniin vuosisadoiksi. Samalla uusi metsä kasvaa aurinkoenergialla sitoen lisää hiilidioksidia, mikä hidastaa ilmastomuutosta. Vastuullisille kuluttajille puun valinta talon materiaaliksi on itsestään selvä tapa ottaa huomioon tulevat sukupolvet.

Honkarakenteen ympäristön huomioiminen perustuu kestävän puuraaka-aineen tarkkaan hyödyntämiseen, energian säästöön sekä jätteiden lajitteluun, kierrätykseen ja hyötykäyttöön. Honkarakenne on toimintapolitiikassaan sitoutunut puun alkuperäseurannan kautta (PEFC) kestäväan metsätalouteen, eikä puuta osteta suojeleohjelmiin kuuluvilta alueilta.

Uudet tiukentuneet energiamääräykset vaativat myös uusia hirsituotteita, joita on kehitetty ja kehitetään edelleen tuotekehityksessä. Tehtaan toiminnoissa pyritään monin tavoin ympäristön kannalta parhaaseen lopputulokseen. Investoinnit tutkimukseen ja tuotekehitykseen mahdollistavat uusien ympäristöystävällisten tuotantotekniikoiden käyttöönoton. ETA-hyväksyntä ja sen myötä CE-merkintäoikeus ovat osa Honkarakenteen laadukkaan ja ympäristöystävällisen toiminnan varmistusta.

Ympäristönäkökohdat toteutuvat Honkarakenteella tehokkaana tuotannollisena toimintana. Raaka-aineiden tarkka hyödyntäminen, energian säästö, sivutuotteiden hyödyntäminen ja jätteiden kierrätys hyötykäyttöön ovat osa vastuullista ympäristötoimintaa. Honkarakenne hyödyntää tuotannosta kertyviä vajaalaatuisia sahatarvareita pakkauksissaan ja puiset kierrätettävät pakkausmateriaalit leimataan EU-standardin mukaisesti. Osa katkaisuhakasta, kakkoslaadusta ja jätetuotavaraista käytetään haketettuna energian tuotantoon. Honkarakenteen kutterilastut toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi kuivikepuruksi maatalouden tarpeisiin ja tuotannossa syntyvistä ylijäävistä hirrenpätistä jalostetaan lastuvilla.

Honkarakenne lajittelee ja esikäsittelee pakkausmuovikalvot ja muovipohjaiset sidontavanteet. Kierrätysmateriaalit toimitetaan jatkojalostettaviksi. Muut jätteet lajitellaan tehtailla lajikkeittain ja toimitetaan kierrätykseen tai jälkivarastointiin. Jätteiden kuljetuksista on tehty sopimukset alueellisten jätehuoltoyhtiöiden kanssa.

Osakkuusyhtiö Puulaakson Energia Oy tuottaa kaiken Karstulan tehtaan kuivaamoissa tarvittavan lämpöenergian. Se toimittaa lämpöenergiaa myös Karstulan kunnan lämpöverkostoon. Energialaitos käyttää polttoaineenaan Karstulan tehtaan sivutuotteita: kuorta, purua ja kuivahaketta. Honkarakenteen omistusosuus yhtiöstä on 26 %.

HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden päättyessä 147 (138; 132) henkilöä ja vuoden 2018 keskimääräinen henkilöstömäärä oli 147 (137; 136) henkilöä. Henkilötyövuosina mitattuna konsernissa oli vuoden aikana yhteensä 130 (117, 110) henkilöä. Lisäystä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli 13 henkilöä.

Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden päättyessä 140 (130; 127) henkilöä ja vuoden aikana keskimäärin 140 (129; 130) henkilöä.

Honkarakenne Oyj:n henkilöstöstä 80 % (83 %) toimi Karstulan tehtaalla ja 20 % (17 %) Tuusulassa. Toimihenkilöiden ja työnjohdon osuus emoyhtiön henkilöstöstä oli 52 % (50 %). Naisten osuus emoyhtiön henkilöstöstä oli 17 % (14 %). Vuoden 2018 lopussa osa-aikaisia työntekijöitä oli 2 % (1 %). Määräaikaisten osuus oli 3 % (1 %).

Konserni maksoi palkkoja ja palkkioita yhteensä 7,6 miljoonaa euroa tilikaudella 2018. Edellisenä vuonna palkkasumma oli 6,9 miljoonaa euroa ja vuonna 2016 se oli 6,7 miljoonaa euroa.

Marras-joulukuussa yhtiö toteutti kyselyn sisäisestä viestinnästä, jossa selvitettiin henkilöstön ja edustajien näkemyksiä yhtiön sisäisestä viestinnästä ja tiedonkulusta. Honkarakenteen tavoitteena on hyvinvoiva henkilöstö ja sisäisen viestinnän kyselyn tuloksia on tarkoitus hyödyntää tulevaisuudessa toimintaa kehitettäessä.

Vuonna 2018 yhtiö kävi alalle tyypillisiin suhdannevaihteluihin varautukseen yhteistoimintaneuvotteluita, joiden perusteella yhtiö sopi, että työntekijät siirtyvät tekemään lyhennettyä työviikkoa ja että toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä voidaan lomauttaa maksimissaan yhteensä 90 päivää.

Honkarakenne kehittää henkilöstönsä osaamista erityisesti työkierron ja erilaisten kehitysprojektien avulla, jolloin henkilöstö saa paremman kokonaiskuvan yhtiön toiminnasta ja kukin ymmärtää paremmin oman työnsä vaikutuksen yhtiön eri toimintoihin.

Yhtiöllä on johtamisjärjestelmä, jolle on myönnetty ISO 9001 ja ISO 14001 -sertifikaatit.

HALLITUS JA YHTIÖN JOHTO

Honkarakenne Oyj:n hallitukseen ovat tilikautena 2018 kuuluneet yhtiökokoukseen 13.4.2018 asti: Arimo Ristola, puheenjohtaja, Timo Kohtamäki, Anita Saarelainen ja Kyösti Saarimäki.

Yhtiökokouksen päätöksellä 13.4.2018 lähtien ovat hallitukseen kuuluneet: Arimo Ristola, puheenjohtaja, Timo Kohtamäki, Helena Ruponen, Kari Saarelainen ja Kyösti Saarimäki.

Tilintarkastajana toimi 13.4.2018 asti tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Maria Grönroos, KHT. Yhtiökokouksessa 13.4.2018 tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Elina Laitinen, KHT.

Vuonna 2018 yhtiön johtoryhmässä ei tapahtunut muutoksia. Honkarakenteen johtoryhmän muodostivat: toimitusjohtaja Marko Saarelainen, talousjohtaja Leena Aalto, tuotantojohtaja Jari Fröberg ja Suomen liiketoimintajohtaja Jari Noppa.

KONSERNIRAKENNE

Honkarakenne-konsernin emoyhtiö on Honkarakenne Oyj ja sen kotipaikka on Karstula. Yhtiön tuotantolaitos sijaitsee Karstulassa ja yhtiöllä on asiakaspalvelukeskus ja näyttelyalue Tuusulassa. Lisäksi yhtiöllä on myyntikonttoreita eri puolilla Suomea ja edustusto Pekingissä Kiinassa.

Yhtiön tytäryhtiöt ovat Honka Management Oy, Alajärven Hirsitalot Oy ja Honka-Kodit Oy Suomessa, Honka Japan Inc. Japanissa, Honka Blockhaus GmbH Saksassa ja Honkarakenne S.a.r.l. Ranskassa.

Honkarakenne-konsernin liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt ovat emoyhtiö Honkarakenne Oyj (Suomi), Honka Japan Inc. (Japani), Honka Blockhaus GmbH (Saksa) ja Honkarakenne S.a.r.l. (Ranska) sekä osakkuusyhtiö Puulaakson Energia Oy (25,9 %). Lisäksi konsernitalinpäätös sisältää tytäryhtiöt Honka Management Oy:n, Alajärven Hirsitalot Oy:n ja Honka-Kodit Oy:n sekä osakkuusyhtiönä yhdistellyn Pielishonka Oy (39,3 %).

JOHDON KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Honkarakenteen hallitus päättää vuosittain johdon tulospalkkiosta. Vuonna 2018 johdon tulospalkkio oli sidottu budjetoituun käyttökatteeseen. Lisäksi, mikäli tulospalkkio saavutetaan, johtoryhmän jäsenille maksetaan yhden kuukauden palkkaa vastaava ylimääräinen lisäläkemaksu. Eläkejärjestelmä on maksuperusteinen.

Honkarakenteella ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa pitkäaikaista kannustinjärjestelmää johdolle.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa A-laji ja B-laji, joilla on erilainen oikeus osinkoon ja äänimäärä. B-lajin osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-lajin osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken. B-lajin osake tuottaa yhden (1) äänen ja A-lajin osake tuottaa kaksikymmentä (20) ääntä.

OSAKE- JA ÄÄNIMÄRÄT

	OSAKKEET	ÄÄNIMÄÄRÄ
A-laji	300 096	6 001 920
B-laji	5 911 323	5 911 323
	6 211 419	11 913 243

Honkarakenteen osakepääoma on 9.897.936,00 euroa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Honkarakenteen B-lajin osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n Small Cap -listalla kaupankäyntitunnuskella HONBS.

OMAT OSAKKEET

Honkarakenne ei ole ostanut tilikaudella omia osakkeitaan. Tilikauden lopussa konsernin hallussa on, mukaan lukien Honka Management Oy:n omistamat osakkeet, Honkarakenteen B-lajin osakkeita 364.385 kappaletta hankintahinnaltaan 1.381.750,23 euroa. Osakkeiden osuus yhtiön kaikista osakkeista on 5,87 % ja äänistä 3,05 %. Osakkeiden hankintameno on konsernitilinpäätöksessä kirjattu vähentämään omaa pääomaa.

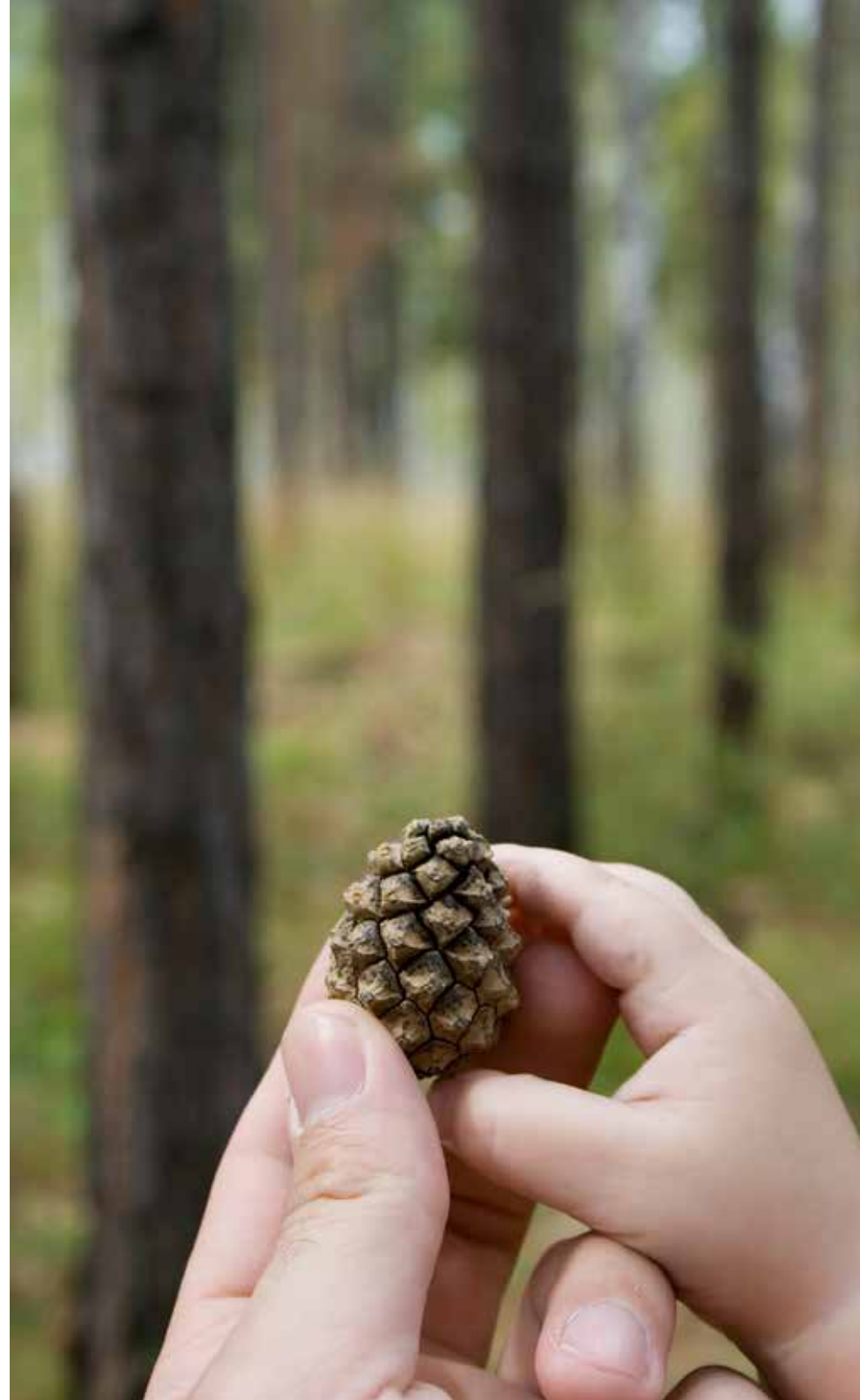
KAUPANKÄYNTI OSAKKEILLA

Honkarakenteen B-lajin osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n Small Cap -listalla kaupankäyntitunnuksella HONBS. Tilinpäätöspäivän päätöskurssi oli 1,99 euroa. Vuoden ylin kurssi oli 4,02 euroa ja alin kurssi oli 1,88 euroa. Osakekannan markkina-arvo tilikauden päättyessä oli 11,6 miljoonaa euroa (noteeraamattoman A-lajin osakkeen arvona on käytetty B-lajin osakkeen arvoa). Noteeratun B-lajin osakkeiden vaihto oli 7,6 miljoonaa euroa ja vaihdon määrä 2,4 miljoonaa osaketta vuonna 2018.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT		2018	2017	2016
Tulos/osake	euro	0,20	0,15	-0,29
Osinko/osake *)	euro	0,00	0,00	0,00
Osinko/tulos, %	%	0,0	0,0	0,0
Efektiiivinen osinkotuotto	%	0,0	0,0	0,0
Oma pääoma/osake	euro	1,73	1,53	1,34
P/E -luku		9,9	23,5	neg.
OSAKKEEN KURSSIKEHITYS				
Vuoden ylin kurssi	euro	4,02	3,92	1,78
Vuoden alin kurssi	euro	1,88	1,55	1,20
Tilinpäätöspäivän kurssi	euro	1,99	3,61	1,65
Osakekannan markkina-arvo **)	MEUR	11,6	21,1	8,0
Osakkeiden vaihto	vaihdon arvo MEUR	7,6	10,9	1,8
	vaihdon määrä, tuhatta kpl	2 396	3 762	1 198
	% osuus osakkeiden kokonaismäärästä	41,0	66,3	24,7
OSAKKEIDEN OIKAISTU LUKUMÄÄRÄ				
	tilikauden lopussa, tuhatta kpl	5 847	5 847	4 847
	keskimääräinen tilikaudella, tuhatta kpl	5 847	5 677	4 989

*) Hallituksen esitys tilikaudelta 2018

***) A-lajin osakkeen arvona on käytetty B-lajin osakkeen arvoa

OSAKKEENOMISTAJAT

Tilikauden päättyessä yhtiöllä oli yhteensä 2 698 osakkeenomistajaa, joista 8 oli hallintarekisteröityjä. Yhden hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan kautta voidaan hallita usean sijoittajan omistuksia.

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2018

Osakkeiden lukumäärän mukaan, kpl

	NIMI	A-LAJI	B-LAJI	YHT.
1	AKR-Invest Oy		1 000 000	1 000 000
2	Saarelainen Oy	109 100	497 190	606 290
3	Saarelainen Marko Tapani	25 470	316 483	341 953
4	Capman Oyj		313 514	313 514
5	Honka Management Oy		286 250	286 250
6	Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	251 457	251 457	
7	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	222 812	222 812	
8	Ruuska Pirjo Helena	5 950	92 857	98 807
9	Etola Markus Eeriki		80 000	80 000
10	Honkarakenne Oyj		78 135	78 135
11	Erja Saarelainen	4 480	60 122	64 602
12	Mandatum Life Unit-Linked		60 000	60 000
13	Ruponen Sonja Helena		55 150	55 150
14	Ristola Arimo Kalervo	20 000	30 100	50 100
15	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy		50 000	50 000
16	OP-Henkivakuutus Oy		48 000	48 000
17	Koivunen Jussi Tapio		47 494	47 494
18	Nordea Bank Abp Hallintarek.		41 176	41 176
19	Tugent Oy		40 000	40 000
20	Saarelainen Paula Sinikka	7 403	32 458	39 861
21	Saarelainen Mauri Olavi	10 456	29 377	39 833
22	Savolainen Paul-Petteri		37 807	37 807
23	Saarelainen Sirkka Liisa		35 914	35 914
24	Pihlaja Hanna Miira Maria	6 971	27 939	34 910

	NIMI	A-LAJI	B-LAJI	YHT.
25	Valkila Erkkä Ilpo Eerik		33 700	33 700
26	Meissa-Capital Oy		33 683	33 683
27	Saarelainen Anita Irene	3 252	30 375	33 627
28	ICT Finance Group Oy		30235	30 235
29	Privatum Oy		29 000	29 000
30	Halonen Toni Henrik		26331	26 331

HALLINTAREKISTERÖIDYT ARVO-OSUUDET 31.12.2018	OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ	ÄÄNIOSUUS PROSENTTEINA	PROSENTTIOSUUS OSAKEMÄÄRÄSTÄ
NORDEA BANK ABP	41 176	0,35 %	0,66 %
SKANDINAVISKA ENSKILDA BANKEN AB (PUBL) HELSINGIN S	18 210	0,15 %	0,29 %
CLEARSTREAM BANKING S.A.	5 500	0,05 %	0,09 %
NORDNET BANK AB	1 772	0,01 %	0,03 %
DANSKE BANK A/S HELSINKI BRANCH	877	0,01 %	0,01 %
OP YRITYSPANKKI OYJ	201	0,00 %	0,00 %
EUROCLEAR BANK SA/NV	200	0,00 %	0,00 %
SVENSKA HANDELSBANKEN AB (PUBL) FILIAL VERKSAM	10	0,00 %	0,00 %

OSAKEKANNAN JAKAUMA SUURUUSLUOKIT- TAIN 31.12.2018	OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ	%-OSUUS OSAKKAISTA	OSAKKEIDEN MÄÄRÄ	%-OSUUS OSAKKEISTA
1- 100	956	35,3	48 676	0,8
101- 500	950	35,1	256 593	4,1
501- 1 000	352	13,0	288 531	4,6
1 001- 5 000	341	12,6	796 020	12,8
5 001- 10 000	44	1,6	336 016	
10 001 - 50 000	41	1,5	973 072	15,7
50 001 - 100 000	7	0,3	486 794	7,8
100 001 - 500 000	5	0,2	1 415 986	22,8
Yli 500 001	2	0,1	1 606 290	25,9
Yhteensä	2 698	99,7	6 207 978	99,9
Joista	8	0,3	67 946	1,1
hallintarekisteröityjä				
Odotusluettelolla			0	0,0
Yhteistilillä			3 441	0,1
Liikkeeseen laskettu määrä		100	6 211 419	100

Osakekannan jakauma sektoreittain 31.12.2018

	OSAKKAIDEN LUKUMÄÄRÄ	%-OSUUS OSAKKAISTA	OSAKKEIDEN MÄÄRÄ	%-OSUUS OSAKKEISTA
Yritykset	94	3,5	2 277 483	36,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	12	0,4	728 971	11,7
Julkisyhteisöt	1	0,0	222 812	3,6
Kotitaloudet	2 574	95,1	2 884 189	46,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	5	0,2	13 830	0,2
Ulkomaat	12	0,4	12 747	0,2
Kaikki yhteensä	2 698	99,7	6 140 032	98,9
Hallintarekisteröityjä	8	0,3	67 946	1,1
Odotusluettelolla			0	0,0
Yhteistilillä			3 441	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä		100	6 211 419	100

Hallituksen ja toimitusjohtajan osakeomistus 31.12.2018

	A-LAJI	B-LAJI	YHT.	OSUUS OSAKE- KANNASTA	ÄÄNET	OSUUS ÄÄNISTÄ
Hallituksen osakeomistus	25 950	1 111 368	1 137 318	18,31 %	1 630 368	13,61 %
Toimitusjohtajan osakeomistus	25 470	316 483	341 953	5,51 %	825 883	6,93 %
Yhteensä	51 420	1 427 851	1 479 271	23,82 %	2 456 251	20,62 %

Hallituksen osakeomistukseen on laskettu myös Arimo Ristolan määräysvalta-yhtiö AKR-Invest Oy:n omistamat Honkarakenne Oyj:n osakkeet.

Omistajatiedot perustuvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Kukin hallintarekisteröity osakkeenomistaja on merkitty osakerekisteriin yhtenä osakkeenomistajana. Yhden hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan kautta voidaan hallita usean sijoittajan omistuksia.

LIPUTUSILMOITUKSET

Vuonna 2018 yhtiö vastaanotti seuraavat arvopaperimarkkinain 9 luvun 5 pykälän mukaiset liputusilmoitukset:

Marko Saarelaisen omistamien Honkarakenne Oyj:n osakkeiden lukumäärä ja äänimäärä on noussut yli 5 prosenttiin 20.8.2018.

JOHDON LIIKETOIMET

Honkarakenteen johdon yhtiön arvopapereita koskevat liiketoimet katsauskauden ajalta on julkaistu pörssitiedotteina, ja ne ovat luettavissa Honkarakenteen verkkosivuilla.

HALLITUKSEN VALTUUDET

Yhtiön hallituksella on valtuudet hankkia omia B-osakkeita enintään 400 000 kappaletta yhtiön vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön osakepohjaisen kannustinohjelmien toteuttamiseen tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka kuitenkin enintään 30.6.2019 saakka.

Yhtiön hallituksella on valtuudet päättää maksullisesta tai maksuttomasta osakeannista ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta yhdessä tai useammassa erässä seuraavin ehdoin:

- Valtuutuksen nojalla hallitus voi antaa uusia osakkeita ja/tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja B-osakkeita enintään yhteensä 1 500 000 kappaletta sisältäen myös ne osakkeet, jotka voidaan antaa erityisten oikeuksien nojalla.
- Osakeanti voidaan tehdä myös yhtiölle itselleen lain säätämässä rajoissa.
- Valtuutus oikeuttaa poikkeamaan osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä uusia osakkeita (suunnattu Osakeanti) laissa määrätyn edellytyksin.
- Valtuutusta voidaan käyttää yrityshankintojen tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyiden toteuttamiseksi, investointien rahoittamiseksi, yhtiön rahoitusrakenteen parantamiseksi, osana yhtiön kannustinjärjestelmän toteuttamista tai muihin hallituksen päättämiin tarkoituksiin.
- Valtuutus käsittää oikeuden päättää siitä, miten merkintähinta merkitään yhtiön taseeseen. Merkintähinta voidaan maksaa paitsi rahalla myös

kokonaan tai osittain muulla omaisuudella (apporttisuus) tai käyttämällä merkitsijällä olevaa saatavaa merkintähinnan kuittaamiseen. Hallituksella on oikeus päättää muista osakeantiin ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamiseen liittyvistä seikoista.

- Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka kuitenkin enintään 30.6.2019 saakka.

LUNASTUSLAUSEKE

Jos A-sarjan osake muun saannon kuin perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla siirtyy muulle kuin yhtiön osakkaalle, on siirrosta ilmoitettava kirjallisesti hallitukselle. Hallituksella on 30 päivän kuluessa saatuaan siirrosta ilmoituksen oikeus lunastaa A-sarjan osakkeet yhtiölle osakkeen kirjanpitoarvosta viime tilinpäätöksen mukaan käyttämällä vararahastoa tai muita yli osakepääoman säästyneitä varoja. Ellei A-sarjan osakkeita lunasteta yhtiölle, antakoon hallitus sitten heti näistä seikoista tiedon yhtiön A-sarjan osakkeita omistaville osakkaille. A-sarjan osakkeen omistajilla on lunastusoikeus edellä sanotusta hinnasta 30 päivän kuluessa yllä mainitusta ilmoituksesta lukien. Jos useampia lunastajia ilmaantuu, jaetaan lunastettavat A-sarjan osakkeet heidän kesken sen mukaan kuin he omistavat ennestään A-sarjan osakkeita yhtiössä tai, siltä osin kuin tämä ei käy päinsä, arvalla. Yhtiön B-sarjan osakkeet eivät ole lunastusoikeuden alaisia vaan ovat vapaasti luovutettavissa.

OSAKASSOPIMUS

Saarelainen Oy ja eräät Honkarakenne Oyj:n Saarelaisen sukuun kuuluvat henkilöosakkaat ovat solmineet muutetun osakassopimuksen 17.2.2009. Aiempi osakassopimus oli tehty 21.4.1990. Sopimuksen osapuolet ovat sopineet, että henkilöosakkaat pyrkivät yksimieliseen äänivaltansa käyttämiseen yhtiön yhtiökokouksissa. Jollei yksimielisyyteen päästä, henkilöosakkaat äänestävät sen kannan puolesta, jota Saarelainen Oy kannattaa. Valittaessa Honkarakenne Oyj:n hallituksen Saarelaisen suvun edustajia, valinta tehdään sopimuksen mukaan henkilöosakkaiden yksimielisellä päätöksellä. Ellei yksimielisyyteen päästä, päättää suvun edustajista Saarelainen Oy:n yhtiökokous kokouksessa annettujen äänten enemmistöllä.

Osakassopimuksen mukaan henkilöosakkaat sitoutuvat olemaan myymättä tai luovuttamatta omistamiaan Honkarakenne Oyj:n A-osakkeita kenellekään muulle kuin sopimuksen allekirjoittaneelle henkilöosakkaalle tai

Saarelainen Oy:lle, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, ilman että myytäviksi tai luovutettaviksi aiotut osakkeet tarjotaan ensin etuosto-oikeudella Saarelainen Oy:lle tai tämän määräämälle.

Sopimuksen piirissä on Saarelainen Oy:n lisäksi Saarelainen Sinikka, Saarelainen Reino kuolinpesä, Saarelainen Erja, Saarelainen Mauri, Ruuska Pirjo, Saarelainen Anita, Saarelainen Kari, Saarelainen Paula, Ruponen Helena, Saarelainen Jukka, Saarelainen Sari ja Saarelainen Jari. Sopimuksen piiriin kuuluvien tahojen, mukaan luettuna heidän alaikäisten lasten yhteenlaskettu omistus on 186 930 kpl A-osaketta ja 815 913 kpl B-osaketta. Omistusosuus kaikista osakkeista on 16,15 % ja osuus kaikista äänistä 38,23 %.

LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiri koostuu tytäryhtiöistä ja osakkuusyrittäjästä sekä yhtiön johdosta ja heidän vaikutusvaltauyhtiöistään sekä Saarelaisen osakassopimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä ja heidän määräysvaltauyhtiöistään. Lähipiiriin kuuluva johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja yhtiön johtoryhmästä. Tavaroiden ja palveluiden hinnoittelu lähipiiriin kuuluvien kanssa perustuu markkinaehtoiseen hinnoitteluun.

Tilikauden aikana on tehty tavanomaisia liiketoimia lähipiiriin kuuluvien kanssa seuraavasti: lähipiirille on myyty 0,2 miljoonalla eurolla (0,3) ja lähipiiriltä on ostettu 0,4 miljoonalla eurolla (0,5) tavaroita ja palveluita. Tilinpäätös sisältää lähipiiriin kuuluville velkaa 0,0 miljoonaa euroa (0,4) ja saatavia lähipiiriin kuuluvilta 0,0 miljoonaa euroa (0,0). Lähipiiriin kuuluvista ei ole kirjattu luottotappioita vuonna 2018 (edellisenä vuonna 18 tuhatta euroa).

Osana Honkarakenteen rahoitusjärjestelyjä Honkarakenteen pääomistaja Saarelainen Oy myönsi marraskuussa 2016 Honkara-kenne Oyj:lle vakuudettoman pankkilainoille alisteisen juniorilainan summaltaan 0,3 miljoonaa euroa. Laina korkoineen maksettiin pois vuonna 2018.

Emoyhtiö Honkarakenne Oyj on vuosina 2010 ja 2011 myöntänyt Honka Management Oy:lle yhteensä 0,9 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan. Tästä lainasta on tehty emoyhtiössä arvonalennuskirjaus 0,3 miljoonaa euroa. Alaskirjauksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

HALLINTO

Honkarakenne Oyj noudattaa hallinnoinnissaan osakeyhtiölakia sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2015 (voimaan 1.1.2016). Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 1.1 -31.12.2018 (Corporate Governance Statement) annetaan tästä hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä ja se on esitetty hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen jälkeen.

TULOSOHJEISTUS VUODELLE 2019

Honkarakenteen näkemyksen mukaan vuonna 2019 liikevaihto on samaa tasoa ja tulos ennen veroja on parempi kuin edellisenä vuonna.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Ei merkittäviä tapahtumia.

HALLITUKSEN ESITYS TULOKSEN KÄYTÖSTÄ

Emoyhtiöllä ei ole jakokelpoisia tai voitonjakokelpoisia varoja. Tilikauden tappio emoyhtiössä on 0,4 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa.

VUODEN 2019 VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Honkarakenne Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 12.4.2019 klo 14.00 Tuusulassa.

Tuusulassa 13. helmikuuta 2019

HALLITUS

Tämä toimintakertomus sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä yhtiön johdon tiedossa oleviin oletuksiin sekä sen tämänhetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi.

Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)

TEUR	LIITETIETO	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	1, 2	48 864	43 413
Liiketoiminnan muut tuotot	3	281	454
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-627	1 534
Valmistus omaan käyttöön		120	243
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-32 300	-30 249
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-7 583	-6 915
Poistot	6	-1 238	-1 681
Arvonlennukset	6	-61	0
Liiketoiminnan muut kulut	7	-5 840	-5 127
Liikevoitto / -tappio		1 617	1 673
Rahoitustuotot	8	144	265
Rahoituskulut	8	-360	-294
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		89	53
Voitto / tappio ennen veroja		1 491	1 696
Tuloverot	9	-315	-825
Tilikauden voitto / tappio		1 176	871
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT:			
Muuntoerot		-91	-91
Tilikauden laaja tulos yhteensä		1 085	780
TILIKAUDEN TULOKSEN JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		1 176	870
Määräysvallattomille omistajille		0	0
		1 176	871
LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		1 085	780
Määräysvallattomille omistajille		0	0
		1 086	780
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tilikauden voitosta / tappiosta laskettu osakekohtainen tulos:	10		
laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)		0,20	0,15
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa)		0,20	0,15

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa A-sarja ja B-sarja, joilla on erilainen oikeus osinkoon. B-sarjan osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-sarja osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken.

Konsernitase (IFRS)

VARAT

TEUR	LIITETIETO	12/31/2018	12/31/2017
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	8 098	8 513
Liikearvo	12	72	72
Muut aineettomat hyödykkeet	12	206	122
Osuudet osakkuusyhtiöissä	13	281	245
Muut rahoitusvarat	14	0	42
Saamiset	15, 25	75	71
Laskennalliset verosaamiset	16	2 047	2 026
		10 780	11 091
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	17	4 602	5 276
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	2 132	2 571
Rahavarat	19	4 115	3 144
		10 849	10 992
VARAT YHTEENSÄ		21 629	22 083

OMA PÄÄOMA JA VELAT

TEUR	LIITETIETO	12/31/2018	12/31/2017
EMOYRITYKSEN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	20	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	20	520	520
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	20	8 034	8 034
Omat osakkeet	20	-1 382	-1 382
Muuntoerot	20	102	5
Kertyneet voittovarot		-7 046	-8 123
		10 126	8 953
Määräysvallattomien osuus		5	4
Oma pääoma yhteensä		10 131	8 957
PITKÄAIKAISET VELAT			
Laskennalliset verovelat	16	61	71
Varaukset	22	231	205
Rahoitusvelat	21, 25	1 344	2 400
		1 636	2 675
LYHYTAIKAISET VELAT			
Ostovelat ja muut velat	23	8 994	8 874
Tilikauden verotettavan tuloon perustuvat verovelat	23	252	213
Varaukset	22	164	179
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	21	451	1 183
		9 862	10 450
Velat yhteensä		11 498	13 126
Oma pääoma ja velat yhteensä		21 629	22 083

Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)

TEUR	LIITETIETO	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRRAT			
Tilikauden voitto / tappio		1 176	871
Oikaisut:			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	24	1 221	1 644
Rahoitustuotot ja -kulut	8	215	30
Muut oikaisut		5	-4
Verot	9	315	825
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOKSET:			
Myynti- ja muiden saamisten muutos		445	215
Vaihto-omaisuuden muutos		675	-1 259
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		152	1 571
Maksetut korot		-164	-286
Saadut korot		19	12
Muut rahoituskulut		-60	-185
Muut rahoitustuotot		106	61
Maksetut verot		-297	-42
Liiketoiminnan nettorahavirta		3 808	3 453

TEUR	LIITETIETO	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-917	-455
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-182	-77
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti		52	131
Investointien nettorahavirta		-1 047	-401
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT			
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	21	-1 783	-1 775
Rahoitusleasingvelkojen maksut	21	-8	-26
Osakeannista saadut maksut		0	1 500
Rahoituksen nettorahavirta		-1 791	-301
Rahavarojen muutos		971	2 751
Rahavarat tilikauden alussa	19	3 144	392
Rahavarat tilikauden lopussa	19	4 115	3 144

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

TEUR	LIITETIETO	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys- vallattomien osuus	Oma pääoma yhteensä
		OSAKE- PÄÄOMA	YLIKURSSI- RAHASTO	SIJOITETUN VAPAAN PÄÄ- OMAN RAHASTO	OMAT OSAKKEET	MUUNTOEROT	KERTYNEET VOITTOVARAT	YHTEENSÄ		
Oma pääoma 1.1.2017		9 898	520	6 534	-1 382	96	-8 993	6 674	4	6 678
LAAJA TULOS										
Tilikauden tulos							870	870	0	779
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT										
Muuntoero							-91	-91		-91
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	0	0		-91	870	779	0
LIIKETOIMET OMISTAJAN KANSSA										
Suunnattu osakeanti	20			1 500				1 500		1 500
Liiketoimet omistajan kanssa yhteensä		0	0	1 500	0	0	0	1 500	0	1 500
Oma pääoma 31.12.2017		9 898	520	8 034	-1 382	5	-8 123	8 953	4	8 957
Oma pääoma 1.1.2018		9 898	520	8 034	-1 382	5	-8 123	8 953	4	8 957
LAAJA TULOS										
Tilikauden tulos							1 176	1 176	0	1 176
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT										
Muuntoero							97	97		97
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	0	0		97	1 176	1 272	0
LIIKETOIMET OMISTAJAN KANSSA										
Uusien standardien käyttöönotto							-99	-99		-99
Liiketoimet omistajan kanssa yhteensä		0	0	0	0	0	-99	-99	0	-99
Oma pääoma 31.12.2018		9 898	520	8 034	-1 382	102	-7 046	10 126	5	10 131

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet (IFRS)

Konsernin perustiedot

Honkarakenne-konserni valmistaa ja myy hirs- ja massiivipuupalaketteja sekä niiden suunnittelu- ja rakentamispalveluita. Konsernin emoyhtiö on Honkarakenne Oyj. Emoyhtiön kotipaikka on Karstula ja sen rekisteröity osoite on Hongantie 41, 43500 Karstula. Honkarakenne Oyj on julkinen osakeyhtiö ja Honkarakenne Oyj:n B-lajin osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n Small Cap-listalla kaupankäyntitunnuksella HONBS.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavilla Internet-osoitteesta www.honka.com tai Honkarakenne Oyj:n pääkonttorista yllä olevasta osoitteesta. Honkarakenne Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 13.2.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laadintaperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia IAS/IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC- tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset. Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä. Tilinpäätöksessä tiedot esitetään tuhansina euroina pyöristäen yksittäiset luvut ja loppusummat

tuhansiksi euroiksi, mistä johtuen yhteenlaskuissa saattaa esiintyä pyöristyseroja.

Tilinpäätöstä laadittaessa johto on joutunut tekemään tulevaisuuteen kohdistuvia arvioita ja oletuksia sekä harkintaan perustuvia päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Nämä arviot ja päätökset voivat vaikuttaa raportointikaudella kirjattavien varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määriin sekä esitettyihin ehdollisiin eriin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen kohdistuvat arviot ja oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset arviot ja oletukset osoittautuvat oikeiksi. On mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Honkarakenne Oyj:n sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Emoyhtiöllä on määräysvalta yrityksessä, mikäli sillä on äänimäärästä joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai sillä on muutoin valta määrätä yhtiön liiketoiminnasta tai talouden periaatteista. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätöksen kokonaisuudessaan siitä päivästä lähtien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa. Hankintaan välittömästi liittyvät menot kirjataan kuluksi toteutuessaan.

Liiketoimien yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmillem omistajille sekä konsernin liikkeeseen laskemat oman pääoman ehtoiset osuudet, kaikki käypiin arvoihinsa. Liiketoimien yhdistämisestä välittömästi aiheutuneet kulut kirjataan tulosvaikutteisesti, eikä niitä

sisällytetä luovutettuun vastikkeeseen. Luovutettu vastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistymisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajan kohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä.

Mahdollisesti luovutettava ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Myöhemmät muutokset omaisuuseräksi tai velaksi katsottavan ehdollisen vastikkeen käyvässä arvosta kirjataan tulosvaikutteisesti. Jos ehdollinen vastike on luokiteltu omaksi pääomaksi, sen kirjanpitoarvo ei muutu, ja kun vastike myöhemmin suoritetaan, tätä koskevat kirjaukset tehdään omaan pääomaan.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, realisointumattomat sisäiset katteet, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen osingonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksen yhdistelyssä. Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa. Taseessa määräysvallattomien omistajien osuus sisältyy konsernin oman pääoman yhteismäärään.

Osakkuusyhtiöt ovat yhtiöitä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa. Tyypillisesti huomattavan vaikutusvallan katsotaan syntyvän silloin kun konsernilla on 20 prosenttia tai enemmän yrityksen äänivallasta, mutta ei määräysvaltaa.

Osakkuusyhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmässä konsernin tuloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus osakkuusyhtyritysten tuloksesta. Mikäli konsernin osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää

sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon ja sen ylittäviä tappio-osuuksia ei huomioida, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten veloitteiden täyttämiseen.

Segmenttiraportointi

Honkarakenteella on kolme maantieteellistä toimintasegmenttiä, jotka on yhdistelty yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi. Maantieteellisesti myynti jakautuu seuraavasti: BA Finland, BA Russia & CIS ja BA Global Markets. Johdon sisäinen raportointi vastaa IFRS-raportointia ja tästä syystä erillisiä täsmäytyksiä ei esitetä.

Arviot

IFRS -periaatteiden mukaisen konsernitilinpäätöksen laatiminen vaatii yrityksen johtoa tekemään arvioita ja oletuksia sekä yhtiön tilinpäätösperiaatteiden soveltamista koskevia valintoja. Vaikka nämä arviot pohjautuvat johdon parhaaseen käsitykseen tarkasteluhetkellä, toteutuneet tulokset voivat kuitenkin poiketa arvioituista.

Merkittävimmät arviot liittyvät:

- asiakassopimuksiin
- laskennallisten verosaamisten hyödynnettävyyteen
- tuloverojen määrän arviointiin
- vaihto-omaisuuden arvostukseen
- myyntisaatavien arvostukseen ja epävarmojen myyntisaamisten kirjaamiseen
- aineettomien ja aineellisten pitkäaikaisten omaisuuserien taloudellisiin käyttöaikoihin ja niiden poistoaikoihin
- aineettomista ja aineellisista pitkäaikaisista omaisuuseristä kerrytettävissä olevaan rahamäärän
- liikearvon arvonalennustestauksessa käytettyihin arvioihin ja tehtyihin olettamuksiin
- varausten todennäköisyyden ja määrän arviointiin
- ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismvaluutta.

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty laajaan tuloslaskelmaan. Kurssivoitot ja -tappiot esitetään laajan tuloslaskelman rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Muiden kuin euroa toimintavaluuttanaan käyttävien konserniyritysten laajat tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi kauden keskikurssia ja taseet tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos esitetään muissa laajan tuloksen erissä.

Muiden kuin euroa toimintavaluuttanaan käyttävien tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan laajan tuloksen eriin. Kun tällainen tytäryhtiö myydään, kertynyt muuntoero kirjataan laajaan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion osaksi.

Myyntituotot asiakassopimuksista

LIIKEVAIHTO

Liikevaihtona esitetään yhtiön varsinaisen liiketoiminnan asiakassopimuksista saadut myyntituotot välillisillä veroilla ja annetuilla alennuksilla

vähennettynä. Asiakkaalta saatavaksi odotettu transaktiohintaa arvioidaan myyntikohteena olevan tavaran tai palvelun alkaessa.

MYYTÄVÄT TAVARAT JA PALVELUT

Konserni myy ja valmistaa hirsij- ja massiivipuutalopaketteja sekä niiden suunnittelu- ja rakentamispalveluja. Talopakettien ja rakentamiseen liittyvien palveluiden lisäksi konserni myy hirsiaihoita ja tuotantoprosessin yhteydessä syntyneitä sivutuotteita. Nämä Honkarakenteen varsinaiseen toimintaan liittyvät myynnistä saadut tuotot esitetään liikevaihtona. Muiden tavaroiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot esitetään kohdassa liiketoiminnan muut tuotot.

Myyntituottojen tuloutushetki perustuu tavaran tai palvelun määräysvallan siirtymiseen asiakkaalle. Asiakkaan katsotaan saavan määräysvallan, kun asiakas pystyy ohjaamaan tavaran tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn. Honkarakenteella on sekä yhtenä hetkenä että ajan kuluessa tuloutettavia myyntituottoja.

TUOTOT MYYTÄVISTÄ TAVAROISTA

Tuotot talopakettien, hirsiaihoitoiden ja sivutuotteiden myynnistä kirjataan, kun määräysvalta tavaroista siirtyy asiakkaalle. Pääsääntöisesti tuotot talopaketeista, hirsiaihoista ja sivutuotteiden myynnistä kirjataan yhtenä ajankohtana, mutta mikäli toimitus tapahtuu useana ajankohtana, niin tuotot kirjataan toimituksen mukaisesti silloin, kun määräysvalta kustakin toimituserästä siirtyy asiakkaalle.

TUOTOT MYYTÄVISTÄ PALVELUISTA

Tuotot palveluiden myynnistä kirjataan joko yhtenä ajankohtana tai ajan kuluessa riippuen palvelusta, sopimuksen ehdoista ja kestoajasta. Yhtenä ajankohtana kirjataan tuotot sellaisista palveluista sisältävästä asiakassopimuksista, joissa palvelu on lyhytkestoinen ja jossa määräysvalta siirtyy asiakkaalle tiettyä hetkenä. Ajan kuluessa kirjataan myyntituotot sellaisista asiakassopimuksista, joissa omaisuus on asiakkaan määräysvallassa samalla kun yhtiö luo tai parantaa sitä. Tällaiset asiakassopimukset voivat sisältää sekä materiaalia että palvelua tai vain palvelua. Aikaisemmin sekä ajallisesti että

arvollisesti merkittävimpiä sekä materiaalia että rakentamispalvelua sisältäviä kokonaisuuksia käsiteltiin pitkäaikaishankkeina ja ne osatuloitettiin.

Näiden ajallisesti sekä arvollisesti merkittävimpien (mm. KVR-urakoiden) asiakkassopimusten tuloutusperiaate on pysynyt lähes samana, mutta joissain tapauksissa esim. lisätöiden voidaan katsoa muodostavan päätuotteesta erillisen suoritevelvoitteen.

Yhtiö kirjaa ajan kuluessa tulotettavien asiakkassopimusten myyntituotot määrittämällä kunkin sopimuksen täyttämistäasteen. Konserni katsoo täyttämistäasteen kuvaavan koko suoritevelvoitteen täyttymistä eli sopimuksen mukaisen suorituksen määrävallan siirtymistä. Konserni käyttää täyttämistäasteen määrittämiseen panokseen perustuvaa menetelmää, jossa syntyneitä menoja verrataan arvioituihin kokonaismenoihin (cost-based input method, percentage-of-completion method).

Jos täyttämistäasteen määrittäminen ei jossakin tilanteessa ole mahdollista ja menot odotetaan saavan katetuiksi, kirjataan myyntituottoja vain siihen määrään asti kuin on syntyneitä menoja. Mikäli on todennäköistä, että kohteen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaiskustannukset ylittävät hankkeesta saatavan transaktiohinnan, odotettavissa oleva ennakoitu tappio kirjataan varauksena kuluksi. Jos sopimuksen laskutus on raportointihetkellä pienempi kuin hankkeen täyttämistäasteen perusteella kirjatut myyntituotot, esitetään erotus sopimukseen perustuvana oikaisueroana taseen Myyntisaamiset ja muut saamiset -erässä. Jos sopimuksen laskutus on raportointihetkellä suurempi kuin hankkeen täyttämistäasteen perusteella kirjatut myyntituotot, esitetään erotus sopimukseen perustuvana velkana taseen lyhtyaikaisissa veloissa Saadut ennakot -erässä.

Liikevaihdon erittely ja lisätietoja asiakkassopimusten perustella kirjatusta tuotoista on esitetty liitetiedossa 2.

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään pitkäaikaisten hyödykkeiden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen liiketoiminnan suoritemyynntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot sekä sellaiset julkiset avustukset, jotka on saatu korvaukseksi syntyneistä menoista. Korvaukseksi syntyneistä menoista saadut julkiset avustukset tulotetaan samalla kaudella kuin menot kirjataan kuluksi.

Työsuhde-etuudet

ELÄKKEET

Konsernin eläkejärjestelyt ovat pääsääntöisesti maksupohjaisia järjestelyitä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan, sillä tilikaudella, jota veloitus koskee, eikä konsernilla ole tämän jälkeen enää kyseiseen vuoteen kohdistuvia muita velvoitteita tai maksuja.

IRTISANOMISTEN YHTEYDESSÄ SUORITETTAVAT ETUUDET

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavalla velvoitteella tarkoitetaan sellaista kuluja, josta yhtiö ei saa vastaavaa työsuoritusta. Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet kirjataan kuluksi, kun konserni on tehnyt päätöksen lopettaa työntekijän työsuhteen. Lisäksi kirjataan kuluksi etuudet, joita konserni on tarjonnut vapaaehtoisten irtisanoutumisten edistämiseksi. Irtisanottavien henkilöiden etuuksiin liittyvät erilaisten säännösten perusteella todennäköisesti syntyvät muut velat on arvioitu tilinpäätöshetkellä ja kirjattu kuluksi ja velaksi.

Vuokrasopimukset

IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin periaatteiden mukaisesti vuokrasopimukset, joissa yhtiölle siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen omistamiselle ominaiset riskit ja edut, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimuksilla hankittu omaisuus vähennettynä kertyneillä poistoilla kirjataan aineellisiin hyödykkeisiin ja sopimuksesta johtuvat velvoitteet vastaavasti rahoitusvelkoihin. Rahoitusleasingisopimuksista johtuvat vuokrat jaetaan rahoitusmenoon sekä velan vähennykseen. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella saadut tai maksetut vuokrat kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluissa.

IAS 17 -standardin mukaiset rahoitusleasingisopimukset on merkitty taseeseen ja arvostetaan määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamisajankohtana, tai sitä alempana vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksilla hankituista hyödykkeistä tehdään poistot taloudellisen pitoajan mukaan ja kirjataan mahdolliset

arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin aineellisten hyödykkeiden poistoajoin mukaisesti, tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan aikana.

Honkarakenne-konserni on noudattanut ja soveltanut IAS 17 Vuokrasopimukset -standardia vuonna 2018. Vuonna 2019 vuokrasopimusten kirjanpidollinen käsittely muuttuu, kun IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin kumoava IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astuu voimaan 1.1.2019. Honkarakenne-konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2019 ja muutos kirjataan helpotetulla menettelyllä avaavaan taseeseen 1.1.2019 eikä vertailuvuosien lukuja oikaista. Muutoksen vaikutukset on selostettu kohdassa Myöhemmin voimaan tulevat IFRS-standardit, tulkinnot ja muutokset.

Liikevoitto

Liikevoitto muodostuu liikevaihdosta ja liiketoiminnan muista tuotoista, joista vähennetään tai lisätään valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos, lisätään valmistus omaan käyttöön ja vähennetään aineiden ja tarvikkeiden käyttö, työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut.

Tuloverot ja laskennalliset verot

Konsernin laajan tuloslaskelman tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden verotettavan tuloksen perusteella lasketut suoriteperusteiset verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä vero vaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan verokantojen perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välisistä väliaikaisista eroista käyttäen joko tilinpäätöshetkellä voimassa olevaa verokantaa tai myöhemmin voimaantulevaa, mutta tiedossa olevaa vahvistettua verokantaa. Laskennallista verovelkaa ei kirjata, jos kyseessä on alun perin kirjanpitoon kirjattava omaisuserä tai velka, joka ei ole syntynyt liiketoimintojen yhdistämisestä eikä sen kirjaaminen vaikuta kirjanpidon

tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Todennäköisyyttä arvioitaessa käytetään arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin ja budjetteihin. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Merkittävimmät jaksotuserot syntyvät käyttämättömistä verotuksellisista tappioista, aineellisten hyödykkeiden taloudelliseen käyttöaikaan perustuvien ja verotuksellisten poistojen erotuksesta, rakentamiseen liittyvien hankkeiden tuloutuskäytännöstä, varauksista ja rahoitusleasingjärjestelyistä. Verotuksessa vähennyskelpoiset tappiot on otettu huomioon verosaamisena siinä määrin kuin yhtiö pystyy niitä todennäköisesti hyödyntämään lähivuosina. Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjataan laskennallinen verovelka vain silloin, jos veronmaksun voidaan katsoa realisoituvan ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, jotka kohdistuvat aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan, kirjataan aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi ja avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

Julkiset avustukset, jotka on saatu korvaukseksi syntyneistä menoista, tuloutetaan liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kulun vähennyksenä samalla kaudella kuin menot kirjataan kuluksi.

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet, rakennukset, koneet ja laitteet muodostavat suurimman osan konsernin aineellisista hyödykkeistä. Ne on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Konsernin itse valmistamien hyödykkeiden hankintameno sisältää materiaalit, välittömän työn ja muut välittömät menot, jotka johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen.

Jos aineellinen hyödyke koostuu useammasta osasta, joilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, osat käsitellään erillisinä hyödykkeinä. Normaalit kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä. Merkittävät parannus- tai lisäinvestoinnit kirjataan osaksi omaisuuserään hankintamenoa ja poistetaan päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusajana, mikäli on todennäköistä, että investointiin liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa, siitä alkaen kun ne ovat valmiita käytettäväksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut aineellisten hyödykkeiden taloudelliset vaikutusajat ovat:

- Rakennukset ja rakennelmat 10 – 30 vuotta
- Koneet ja kalusto 3 – 12 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 3 – 10 vuotta

Aineellisten hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksesta syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti laajaan tuloslaskelmaan. Myyntivoitto tai -tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan jäännösarvon erotuksena. Aineellisten hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin. Mikäli tuotteen myyntihinta ei kata hyödykkeen jäljellä olevaa jäännösarvoa oikaistaan jäännösarvoa tekemällä arvonalennuskirjaus.

Aineettomat hyödykkeet

LIIEKARVO

Liikearvo on määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuna ylittävät hankitun tytäryrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalennukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan kuluksi. Luovutettuun yhtiöön tai liiketoimintaan kohdistuvan liikearvon kirjanpitoarvo kohdistetaan osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISENENOT

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Kehittämismenoja, jotka liittyvät uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaan ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot varmistuvat vasta, kun tuotteet tulevat markkinoille.

MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoa, kun hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on odotettavissa, että aineettomasta hyödykkeestä kertyy taloudellista hyötyä konsernille. Aineettomien hyödykkeiden hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aineettomat hyödykkeet, joilla on tunnettu tai arvioitu rajallinen taloudellinen vaikutusaika, poistetaan vaikutusajanaan tasapoistoina kuluksi laajaan tuloslaskelmaan. Poistot aloitetaan, kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain tai tarvittaessa arvonalentumisen varalta. Konsernilla ei ole tällä hetkellä aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika.

Hankitut tietojärjestelmät ja lisenssit aktivoidaan hankintamenoa ja ohjelmien käyttöön saattamisesta aiheutuneiden menojen arvoon. Hankintameno poistetaan tasapoistoina tietojärjestelmien ja lisenssien arvioituna taloudellisena pitoaikana.

Aineettomien hyödykkeiden arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

- Tietojärjestelmät ja ohjelmistot 3–5 vuotta
- Muut aineettomat oikeudet 5–10 vuotta

Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan taseeseen vain siinä tapauksessa, jos niiden vaikutuksesta yritykselle koituva taloudellinen hyöty lisääntyy yli alun perin arvioidun suoritusstason. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan niiden syntymishetkellä.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Honkarakenne-konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä havaitaan, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo.

Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa diskonttokoroilla, jotka kuvastavat rahan aika-arvoa ja omaisuus-erään liittyviä erityisriskejä. Mikäli kerrytettäviä vastaisia rahavirtoja ei kyetä laskemaan yksittäisen omaisuuserän osalta, määritetään kerrytettävissä oleva rahamäärä sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon kyseinen omaisuuserä kuuluu.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi laajaan tuloslaskelmaan ja se kohdistetaan ensin rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettuun liikearvoon ja tämän jälkeen muihin omaisuuseriin tasasuhteisesti. Muista omaisuuseristä kuin liikearvosta kirjatut arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa ja arviointiperusteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on kasvanut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä johtaisi kirjanpitoarvoon, joka hyödykkeellä olisi, jos ei olisi kirjattu arvonalentumistappioita. Kerrytettävissä olevan rahamäärän laskeminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot. Aineiden ja tarvikkeiden arvon määrittämisessä käytetään pääsääntöisesti FIFO -menetelmää (first in, first out) ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja yleiskustannuksista. Vaihto-omaisuustonttien kirjanpitoarvoa pienennetään, jos niitä oletetaan myytävän hankintamenoa alhaisempaan hintaan. Vaihto-omaisuus tonttien nettorealisointiarvo perustuu tontin markkinahintaan. Vaihto-omaisuuden arvoa alennetaan epäkurantin omaisuuden osalta.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

RAHOITUSVARAT

Honkarakenne-konserni otti IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöön 1.1.2018 ei-takautuvasti siirtymähelpotuksia soveltaen. Siirtymäsäännösten mukaisesti vertailulukuja ei ole oikaistu ja vertailutiedot ovat konsernin aikaisemmin noudattamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisia. IFRS 9 -standardin käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta avaavaan taseen eikä vuoden 2018 tulokseen.

Rahoitusvarat kirjataan kirjanpitoon selvityspäivänä. Konserni luokittelee rahoitusvarat alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin arvostusryhmiin: jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvaras ja muiden laajan tuloslaskelman erien kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat. Luokittelu riippuu rahoitusvarojen hallinnoinnissa käytettävästä liiketoimintamallista sekä rahavirtoja koskevista sopimusehdoista. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus sopimusperusteisiin rahavirtoihin on

lakannut ja kun rahoitusvaraan liittyvät olennaiset riskit ja edut ovat siirtyneet konsernin ulkopuolelle.

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI ARVOSTETTAVAT RAHOITUSVARAT

Konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluvat kaikki johdannaissopimukset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Tällaisia johdannaissopimuksia ovat konsernin valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaiset. Johdannaiset kirjataan käypään arvoon perustuen markkinoilla noteerattuihin hintoihin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin. Käyvän arvon muutokset kirjataan johdannaisen käyttötarkoituksen mukaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoituseriin. Honkarakenne ei ole soveltanut suojauslaskentaa, eikä ole tehnyt päätöstä IFRS 9 mukaisen suojauslaskennan aloittamisesta. Vuonna 2018 yhtiöllä ei ole ollut voimassaolevia johdannaissopimuksia.

KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN ERIEN KAUTTA ARVOSTETTAVAT RAHOITUSVARAT

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat ovat johdannaissopimusten kuulumattomia rahoitusvaroja, joita pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämistä ja rahoitusvarojen myyntiä varten, ja joiden rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja koron maksua. Tämä voisi sisältää konsernin lyhytaikaisia rahamarkkinasijoituksia. Käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin lukuun ottamatta arvonalentumistappioita sekä efektiivisen koron menetelmällä kirjattuja korkotuottoja ja valuuttakurssieroja, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Tähän ryhmään sisältyvät myös konsernin oman pääoman ehtoiset sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin niiltä osin kuin näitä sijoituksia ei ole määritelty liiketoimintamallin perusteella kuuluvaksi johonkin toiseen ryhmään.

Honkarakenne-konsernilla ei ollut tilinpäätöspäivänä 31.12.2018 käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavia rahoitusvaroja.

JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETTAVAT RAHOITUSVARAT

Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoitusvarat ovat johdannaissopimusten kuulumattomia erä, joita pidetään sopimukseen perustuvien

rahavirtojen keräämiseksi ja joiden rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja koron maksua. Tähän ryhmään sisältyvät myös konsernin taseen myyntisaamiset ja muut saamiset. Ryhmän rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon lisätynä transaktiokuluilla ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Voittoa tai tappio jaksotettuun hankintamenoan arvostettavasta rahoitusvarasta kirjataan tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserä kirjataan pois taseesta tai sen arvo alentuu.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, pankkitilien saldoista ja likvideistä rahamarkkinasijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään kolme kuukautta. Rahavarat kuuluvat ryhmään jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoitusvarat.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Rahoitusvarojen arvonalentumismalli perustuu odotettavissa oleviin luotto- tappioihin, joissa asiakkaan luottoriski on huomioitu. Odotettujen luottotappioiden yksinkertaistettua menetelyä sovelletaan myyntisaamisiin ja IFRS 15:n mukaisiin asiakassopimuksiin perustuviin omaisuuseriin, jossa saatavat luokitellaan niiden erääntymisajankohdan mukaan ja oletettu arvonalennus arvioidaan luokitellain.

Lisäksi konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvonalentumisesta. Mikäli arvonalentumisesta on perusteltua näyttöä, arvioidaan rahoitusvarasta kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka on erän käypä arvo, ja kirjataan arvonalentumistappio siltä osin kuin kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä rahoitusvaran mahdollisesta arvonalentumisesta.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon selvityspäivinä käypään arvoon transaktiokustannuksilla vähennettyinä. Myöhemmin kaikki

rahoitusvelat, johdannaisinstrumentteja lukuun ottamatta, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoan.

Konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat kaikki ne johdannaisopimukset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Honkarakenne ei ole soveltanut suojauslaskentaa, eikä ole tehnyt päätöstä IFRS 9 mukaisen suojauslaskennan aloittamisesta. Vuonna 2018 yhtiöllä ei ole ollut voimassaolevia johdannaisopimuksia.

Konsernilla on sekä pitkä- että lyhytaikaisia rahoitusvelkoja, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niihin liittyvät veloitteet ovat lakanneet.

Omat osakkeet

Mikäli konsernin emoyhtiö tai sen tytäryhtiöt hankkivat emoyhtiön omia osakkeita, vähennetään konsernin omaa pääomaa määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisätynä transaktiomenoilla. Jos ostetut omat osakkeet myydään edelleen tai lasketaan uudelleen liikkeelle, saatu vastike merkitään omaan pääomaan.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset voivat liittyä takuusitoumuksiin, tappiollisiin sopimuksiin, oikeudenkäynteihin, ympäristö- ja veroriskeihin tai toimintojen uudelleenjärjestelyihin.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen määrä perustuu kokemukseräiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta. Tappiollisesta sopimuksesta kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Riitatapausvaraus kirjataan riitatapauksista ja oikeudenkäynteistä silloin kun yhtiön johto arvioi taloudellisten voimavarojen siirtymisen pois yhtiöstä olevan todennäköistä ja velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan silloin, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu ja järjestelystä on tiedotettu niille tahoille, joita järjestely koskee ja siten annettu riittävä

peruste odottaa, että uudelleenjärjestely toteutetaan. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvalan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollisesta velasta ei kirjata varausta. Se esitetään tilinpäätöksessä liitetiedoissa.

Ehdolliset varat johtuvat suunnittelemattomista tai muista odottamattomista tapahtumista, joiden perusteella tulee mahdolliseksi, että yhtiön hyväksi koituu taloudellista hyötyä. Ehdollista varaa ei merkitä tilinpäätökseen vaan se esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Osingot

Yhtiön hallituksen ehdottama osinko sisältyy konsernitaseen voittovarioihin ja osinko kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous tekee päätöksen osingonjaosta.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana liikkeessä olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Liikkeeseen lasketuista osakkeista vähennetään yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Laimennettu osakekohtainen tulos lasketaan osakekohtaisesta tuloksesta, johon on lisätty potentiaalisten kantaosakkeiden vaikutus tilikauden tulokseen ja osakkeiden lukumäärän painotettuun keskiarvoon.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Konserni luokittelee pitkäaikaisen omaisuuserän (tai luovutettavien erien ryhmän) ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelunedellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin, aktiiviset myyntiponnistelut on aloitettu ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät, jotka eivät kuulu IFRS 5 –standardin arvostussääntöjen soveltamisalaan, ja velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaan myös luokitteluhetken jälkeen. Myytävänä olevat omaisuuserät sekä luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Konsernilla ei tällä hetkellä ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä.

LOPETETUT TOIMINNOT

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö.

Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta.

Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Lopetettujen toimintojen omaisuuserät ja niihin liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät sekä luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Konsernissa ei ole lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltuja eriä tällä hetkellä.

Uusien ja muuttuneiden IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Honkarakenne-konserni on noudattanut vuoden 2018 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita muutettuja standardeja.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen liittyvät muutokset useaan muuhun standardiin (voimaan 1.1.2018)

Honkarakenne-konserni otti IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöön 1.1.2018 ei-takautuvasti siirtymähelpotuksia soveltaen. IFRS 9 sisältää rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua ja arvostamista koskevat vaatimukset, suojauslaskentaa koskevan uuden ohjeistuksen sekä uuden odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arvioimiseen. Honkarakenne ei ole soveltanut suojauslaskentaa, eikä ole tehnyt päätöstä IFRS 9 mukaisen suojauslaskennan aloittamisesta. Vuonna 2018 yhtiöllä ei ole ollut voimassaolevia valuuttatermiinejä- tai koronvaihtosopimuksia. Honkarakenne-konsernissa IFRS 9 vaikuttaa myyntisaatavien arvostukseen, niiden arvostuksessa konserni käyttää yksinkertaistettua menettelyä, jossa myyntisaatavat luokitellaan niiden erääntymisajankohdan mukaan ja oletettu arvonalennus arvioidaan

luokittain. IFRS 9 -standardin käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta avaavaan taseen eikä vuoden 2018 tulokseen.

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista ja siihen liittyvät muutokset useaan muuhun standardiin (voimaan 1.1.2018)

Honkarakenne-konserni otti IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöön 1.1.2018 ja soveltaa standardin mukaista kertyneen vaikutuksen menetelmää. Uuden standardin peruseriaatteena on, että myyntituotot kirjataan, kun tavaraa tai palvelua koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle – aiemmin myyntituotot kirjattiin, kun tavaraa tai palvelua koskevat riskit ja edut siirtyivät asiakkaalle. Asiakkaan katsotaan saavan määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavarain tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn.

Honkarakenne-konserni myy ja valmistaa hirs- ja massiivipuutalopaketteja sekä niiden suunnittelu- ja rakentamispalveluja. Talopakettien ja rakentamiseen liittyvien palveluiden lisäksi konserni myy hirsiaihoita ja kierrätykseen tuotantoprosessin yhteydessä syntyneitä sivutuotteita. Tuotot tavaroiden, talopakettien, hirsiaihojen ja sivutuotteiden myynnistä kirjataan, kun määräysvalta tavaroista siirtyy asiakkaalle.

Tuotot palveluiden myynnistä kirjataan joko yhtenä ajankohtana tai ajan kuluessa riippuen palvelusta, sopimuksen ehdoista ja kestoajasta. Yhtenä ajankohtana kirjataan tuotot sellaisista palveluista, joissa tuotettu palvelu on asiakkaan määräysvallassa ja hyödynnettävissä yhtenä, tietynä ajankohtana. Ajan kuluessa kirjataan myyntituotot sellaisista sopimuksista, joissa omaisuuserä on asiakkaan määräysvallassa samalla, kun yhtiö luo tai parantaa sitä ja hyöty suoritetusta palvelusta siirtyy välittömästi sitä tuotettaessa asiakkaalle. Tällaiset ajan kuluessa tuloutettavat asiakassopimukset voivat sisältää sekä materiaalia että palvelua tai vain palvelua. Aikaisemmin sekä ajallisesti että arvollisesti merkittävimpiä tämän tyyppisiä sopimuksia käsiteltiin pitkäaikaishankkeina ja ne osatuloutettiin. Näiden ajallisesti sekä arvollisesti merkittävimpien

(mm. KVR-urakoiden) asiakassopimusten tuloutuseriaate on pysynyt lähes samana, mutta joissain tapauksissa esim. lisätöiden voidaan katsoa muodostavan päätuotteesta erillisen suoritevelvoitteen.

Yhtiö kirjaa ajan kuluessa tuloutettavien asiakassopimusten myyntituotot määrittämällä kunkin sopimuksen täyttämistason. Konserni katsoo täyttämistason kuvaavan koko suoritevelvoitteen täyttymistä eli sopimuksen mukaisen suorituksen määräysvallan ja hyödyntämisen siirtymistä. Konserni käyttää täyttämistason määrittämiseen panokseen perustuvaa menetelmää, jossa syntyneitä menoja verrataan arvioituihin kokonaismenoihin (cost-based input method, percentage-of-completion method).

IFRS 15 -standardin käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta Honkarakenne-konsernissa eikä vertailukausien lukuja ole oikaistu. Honkarakenne on ottanut IFRS 15 -standardin käyttöön takautuvasti siten, että standardin soveltamisen aloittamisesta aiheutunut kertynyt vaikutus kirjataan soveltamisen aloittamisajankohdaksi. IFRS 15 standardin käyttöönoton tulosvaikutus Honkarakenne-konsernin vuoden 2018 tulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa tulosta parantava. Uuden standardin käyttöönotto kasvatti vuoden 2018 liikevaihtoa 0,6 miljoonaa euroa ja aineiden ja tarvikkeiden käyttöä 0,5 miljoonaa euroa. Näiden erotus 0,1 miljoonaa euroa on kirjattu taseessa omaan pääomaan kertyneisiin voittovaroihin.

Myöhemmin voimaan tulevat IFRS-standardit, tulkinnat ja muutokset

- IFRS 16 Vuokrasopimukset (voimaan 1.1.2019)

IFRS 16:n mukaan vuokralle ottajien on kirjattava lähes kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa tulevaisuudessa maksettavia vuokria kuvastava vuokrasopimusvelka sekä käyttöoikeutta kuvaava omaisuuserä. Standardi sisältää lyhytaikaisia sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä varten laaditut helpotukset, joita Honkarakenne aikoo soveltaa. Honkarakenne aikoo soveltaa yksinkertaistettua menettelytapaa standardin käyttöönotossa, jolloin käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ei oikaista, vaan soveltamisen kumulatiivinen vaikutus näytetään 1.1.2019 avaavassa taseessa.

Honkarakenne on tehnyt alustavan arvioinnin IFRS 16 –standardin vaikutuksista, mutta se saattaa vielä muuttua lopullisen arvioinnin valmistuttua. Merkittävin todettu vaikutus on, että Honkarakenne kirjaa taseeseen uusia varoja ja velkoja, jotka ovat pääosin nykyisten muiden vuokrasopimusten sisältämiä toimitiloja, autoja ja toimistolaitteita. Lisäksi kyseisiin vuokrasopimuksiin liittyvien kulujen luonne muuttuu. Aikaisemmin vuokratuluna esitetty erä korvautuu jatkossa käyttöomaisuuden poistolla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan rahoituskuluissa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi vaikuttaa merkittävästi Honkarakenne-konsernin taseeseen ja osaan tunnusluvuista.

Alustavan arvioinnin perusteella Honkarakenne-konsernin taseen loppusumma kasvaa noin 2 miljoonalla eurolla. Honkarakenne tulee kirjaamaan 1.1.2019 noin 2 miljoonan euron omaisuuserän vuokraoikeuksista aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja vastaavasti niihin liittyvän velan rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelkoihin kirjattava erä jaetaan erääntymisen mukaisesti lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin velkoihin.

Taseeseen kirjattavat erät vaikuttavat osaan tunnusluvuista. Merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat omavaraisuusasteeseen, nettorahoitusvelkoihin ja nettovelkaantumisasteeseen (gearing), nämä heikkenevät rahoitusvelkojen ja/tai taseen loppusumman kasvun

takia. Yhtiön alustavan arvion mukaan avaavasta taseesta laskettuna omavaraisuusaste heikkenee noin 7 prosenttiyksikköä, nettorahoitusvelat kasvavat noin 2 miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste (gearing) heikkenee noin 22 prosenttiyksikköä.

Käyttöönottohetken sopimuskannalla laskettuna standardin käyttöönotolla ei odoteta olevan merkittävää tulosvaikutusta. Liiketoiminnan muut kulut pienenevät, mutta poistot ja rahoituskulut kasvavat standardin käyttöönoton myötä. Liiketulos paranee hieman, mutta ei merkittävästi.

Uuden standardin käyttöönotto vaikuttaa myös konsernin rahavirtalaskelman esitystapaan, koska vuokrien maksut kohdistetaan velan lyhennystä vastaavalla osuudella rahoituksen rahavirtaan ja rahoituskulua vastaavalla osuudella liiketoiminnan rahavirtaan. Vuokrien maksut kohdistettiin aikaisemmin liiketoiminnan rahavirtaan. Käyttöönoton seurauksena liiketoiminnan rahavirran odotetaan paranevan ja vaikuttavan päinvastaisesti rahoituksen rahavirtaan.

Lopullinen arviointi uuden standardin käyttöönoton vaikutuksista tulee valmistumaan vuoden 2019 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

- Muutos IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin (voimaan 1.1.2019)
Muutokset selkeyttävät, että IFRS 9 Rahoitusinstrumentit-standardia sovelletaan pitkäaikaisten omistusten käsittelyyn osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joihin ei käytetä pääomaosuusmenetelmää. Yhtiön arvion mukaan uudella standardilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Vuosittaiset muutokset (2015–2017) (voimaan 1.1.2019)
Vuosittaiset muutokset sisältävät pienempiä muutoksia standardeihin IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 ja IAS 23. Yhtiön arvion mukaan muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 23 Tuloverojen käsittelyyn liittyvä epävarmuus (voimaan 1.1.2019)

Tulkinta selkeyttää IAS 12 Tuloverot -standardin kirjaamista ja arvostamista koskevia vaatimuksia, kun tuloverojen käsittelyyn liittyy epävarmuutta. Yhtiön arvion mukaan tulkinnalla ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- Muutos IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen ja IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet. (voimaan 2020) Muutokset selkeyttävät oleellisuuden määritelmää ja kuinka sitä tulisi soveltaa. Yhtiön arvion mukaan muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (voimaan 2020). Muutokset selkeyttävät liiketoiminnan määritelmää ja auttavat tunnistamaan onko hankinta liiketoiminta vai omaisuuseräryhmä. Yhtiön arvion mukaan muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutos Taloudellisen raportoinnin käsitteellinen viitekehys (voimaan 2020). Muutokset sisältävät päivitetty määritelmät omaisuuserälle ja velalle sekä uutta ohjeistusta arvostamiselle ja poiskirjaamiselle, esittämiselle ja liitetiedoille. Yhtiön arvion mukaan muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot (TEUR)

1. Segmentit

Honkarakenne-konsernilla on kolme maantieteellistä toimintasegmenttiä, jotka on yhdistetty IFRS 8.12 mukaisesti yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi. Yhtiö seuraa myyntiä ja toimintaansa kolmella eri markkina-alueella, nämä ovat Finland (Suomi), Russia & CIS (Venäjä ja IVY-maat) ja Global Markets (muut markkinat). Honkarakenne on yhdistänyt myyntialueet yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi, koska kaikilla markkina-alueilla taloudelliset ominaispiirteet ja myytävät tuotteet ovat samankaltaiset. Yhtiön ylin operatiivinen päätöksen tekijä on toimitusjohtaja.

Johdon sisäinen raportointi vastaa IFRS-laadintaperiaatteita ja tästä syystä erillisiä täsmäytyslaskelmia ei esitetä.

Johdon sisäisellä raportoinnilla seurataan toiminnan kehitystä maantieteellisiin markkinoihin perustuvien liiketoiminta-alueiden perusteella. Sisäinen johdon raportointi palvelee tavoitteiden asettamista ja budjetin seurantaa ja on siten johtamisen väline eikä varsinainen ulkoinen taloudellinen mittari.

Maantieteellisesti konsernin myynti jakautuu seuraavasti: Finland (Suomi), Russia & CIS (Venäjä ja IVY-maat) ja Global Markets (muut markkinat).

Finland sisältää myös ahiomyynnin ja prosessissa syntyneen sivutuotteiden myynnin kierrätykseen.

Russia & CIS sisältää seuraavat maat: Venäjä, Azerbaidžan, Kazakstan ja muut IVY-maat.

Muut markkinat (Global Markets) sisältää muut kuin edellä mainitut maat.

Liikevaihto esitetään asiakkaan sijainnin mukaan ja varat varojen sijainnin mukaan.

Honkarakenne-konsernin ulkoiset tuotot kertyvät laajasta asiakaskunnasta. IFRS 8 mukaisen merkittävien yksittäisten asiakkaiden tuotot olivat yhteensä 7,6 milj. euroa vuonna 2018 ja 9,4 milj. euroa vuonna 2017.

Maantieteellinen jako:

LIIKEVAIHDON JAKAUMA %	2018	2017
Finland	63 %	59 %
Russia & CIS	15 %	22 %
Global Markets	21 %	19 %
YHTEENSÄ	100 %	100 %

LIIKEVAIHTO TEUR	2018	2017	% MUUTOS
Finland	31 007	25 786	20 %
Russia & CIS	7 563	9 350	-19 %
Global Markets	10 294	8 277	24 %
YHTEENSÄ	48 864	43 413	13 %

PITKÄAIKAISET VARAT TEUR	2018	2017
Finland	7 104	7 377
Russia & CIS		
Global Markets	1 629	1 688
YHTEENSÄ	8 733	9 065

2. Liikevaihto asiakassopimuksista

1-12/2018

LIKEVAIHDON TULOUTUSAJANKOHTA	BA FINLAND	BA RUSSIA & CIS	BA GLOBAL	YHTEENSÄ
Yhtenä ajankohtana	26 860	7 135	10 294	44 289
Ajan kuluessa	4 147	428		4 575
Yhteensä	31 007	7 563	10 294	48 864

1-12/2017

LIKEVAIHDON TULOUTUSAJANKOHTA	BA FINLAND	BA RUSSIA & CIS	BA GLOBAL	YHTEENSÄ
Yhtenä ajankohtana	24 405	9 350	8 277	42 032
Ajan kuluessa (*)	1 381			1 381
Yhteensä	25 786	9 350	8 277	43 413

(*) Pitkäaikaishankkeista kirjatut tulot

SOPIMUKSEEN PERUSTUVAT OMAISUUSERÄT JA VELAT

Useimpien ajan kanssa tuloutettavien kohteiden maksut on sidottu määriteltyihin fyysisen valmistumisasteen mukaisiin vaiheisiin. Ajan kanssa tuloutettavan kohteen tulosaamiset kirjataan, jos kohteen laskutus alittaa kohteen edistymisen perusteella kirjatun liikevaihdon. Tulosaamiset kirjataan myyntisaamisiksi, kun kohde edistyy ja saavuttaa sovitun fyysisen valmistumisen vaiheen, joka aiheuttaa laskutuksen. Vastaavasti saadut ennakkomaksut kirjataan, jos kohteen ajan kanssa tuloutettavan kohteen laskutus ylittää kohteen edistymisen perusteella kirjatun liikevaihdon.

Saadut ennakkomaksut kirjataan liikevaihdoksi, kun kohteen täyttämisaika kasvaa ja viimeistään, kun kohde valmistuu. Kohteiden valmistumisaika vaihtelee kohteen laajuuden mukaisesti. Kun ennakkomaksuja saadaan ja kohde etenee, täytettyjen suoritevelvoitteiden ja saatujen ennakkomaksujen suhde muuttuu.

Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät

	2018	2017
Myyntisaamiset	1 827	1 843
Saamiset asiakassopimuksista (*)	0	109
Yhteensä	1 827	1 952

(*) Vertailukauden lukuna esitetään saadut ennakkomaksut pitkäaikaishankkeista.

Asiakassopimuksiin perustuvat velat

	2018	2017
Saadut ennakkomaksut (*)	218	109
Yhteensä	218	109

Asiakassopimuksiin perustuviin velkoihin liittyen kirjatut myyntituotot

	2018	2017
Kirjatut myyntituotot, jotka sisältyvät sopimuksiin perustuviin velkoihin kauden alussa	109	0

Asiakassopimusten jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistettu transaktiohintaa

	1 VUODEN KULUESSA	2 VUODEN KULUESSA
	90 %	10 %
Osaksi tai kokonaan täyttämättä oleville pitkäaikaisille asiakassopimusten suoritevelvoitteille kohdistetun transaktiohinnan kokonaismäärä.	22 344	2 483

Taulukko kuvastaa myydyin tilauskannan määrää ja sen tuloutumista tulevina vuosina.

3. Liiketoiminnan muut tuotot

	2018	2017
Vuokratuotot	27	41
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	9	125
Avustukset	0	32
Hyvitys toimimattomasta käyttöomaisuudesta	29	0
Hyvitykset jälleenmyyjiltä	191	189
Liiketoiminnan muut tuotot	24	67
Yhteensä	281	454

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2018	2017
Palkat	6 270	5 689
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	1 063	975
Muut henkilösivukulut	250	251
Yhteensä	7 583	6 915

KONSERNIN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ HENKILÖTYÖVUOSINA KESKIMÄÄRIN	2018	2017
Toimihenkilöt	76	67
Työntekijät	54	50
Yhteensä	130	117

KONSERNIN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN	2018	2017
Toimihenkilöt	79	71
Työntekijät	67	66
Yhteensä	147	137

5. Tutkimus- ja kehittämismenot

Kuluksi kirjatut tutkimus- ja kehittämismenot olivat yhteensä 245 TEUR vuonna 2018 (255 TEUR vuonna 2017).

6. Poistot ja arvonalentumiset

POISTOT	2018	2017
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	39	92
Muut aineettomat hyödykkeet		
AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat	539	554
Koneet ja kalusto	538	948
Muut aineelliset hyödykkeet	123	87
Yhteensä	1 199	1 589
ARVONALENTUMISET HYÖDYKERYHMITÄIN		
Maa- ja vesialueet	2	0
Rakennukset ja rakennelmat	55	0
Koneet ja laitteet	4	0
Yhteensä	61	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	1 299	1 681

Kirjatut arvonalentumiset liittyvät käyttöomaisuuden arvostamiseen kerrytettävissä olevaan rahamäärään, joka määritellään käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla.

7. Liiketoiminnan muut kulut

	2018	2017
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	311	190
Vuokrat	410	461
Luottotappiot	333	329
Myynti- ja markkinointikulut	1 799	1 368
Asiantuntijapalvelut	378	301
Toimitilakulut	424	369
Tietohallintokulut	1 033	720
Vakuutukset	92	101
Muut liiketoiminnan kulut	1 058	1 313
Yhteensä	5 840	5 152

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2018	2017
Tilintarkastus	59	103
Veroneuvonta	0	0
Muut palvelut	5	22
Yhteensä	64	125

8. Rahoitustuotot ja -kulut

RAHOITUSTUOTOT	2018	2017
ARVONMUUTOKSET KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVISTA RAHOITUSVAROISTA:		
Valuuttatermiinit, ei suojauslaskennassa	0	13
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskennassa	0	119
Muut korko- ja rahoitustuotot	35	16
Yhteensä	35	147

RAHOITUSKULUT	2018	2017
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoituslainoista	131	146
ARVONMUUTOKSET KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVISTA RAHOITUSINSTRUMENTEISTA		
Valuuttatermiinit, ei suojauslaskennassa	95	0
Muut rahoituskulut	15	18
Yhteensä	240	164

LAAJAN TULOSLASKELMAN RAHOITUSERIIN KIRJATUT KURSSIEROT	2018	2017
Valuuttakurssivoitot	109	118
Valuuttakurssitappiot	-119	-130
Yhteensä	-10	-13

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-215	-30
-----------------------------------	------	-----

Kaikki korkomenot on kirjattu kuluksi laajaan tuloslaskelmaan.

9. Tuloverot

	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-440	-485
Edellisten tilikausien verot	0	0
Laskennalliset verot		
Syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	127	-341
Yhteensä	-315	-825

VEROKANNAN TÄSMÄYTYS

	2018	2017
Tulos ennen veroja	1 491	1 696
Laskennallinen vero emoyhtiön verokannalla	-298	-339
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikk. verokant.vaikut.	-142	-92
Verovapaat tuotot	199	19
Vähennyskelvottomat kulut	-217	-62
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0	0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset väliaikaisista eroista	127	-341
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta veroilla vähennettynä	18	-11
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0	0
Muut erät	0	0
Verot tuloslaskelmassa	-315	-825

Vuonna 2018 emoyhtiön verokanta on 20 % (vuonna 2017 se oli 20 %).

10. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	2018	2017
Tilikauden voitto / tappio	1 176	838
Vähemmistölle kuuluva osuus	0	0
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto / tappio	1 176	838
Keskimääräinen osakemäärä (1 000 kpl)	5 847	5 677
Laimennettu keskimääräinen osakemäärä (1 000 kpl)	5 847	5 677
Laimentamaton tulos/osake (EPS), EUR	0,20	0,15
Laimennettu tulos/osake (EPS), EUR	0,20	0,15

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa A-sarja ja B-sarja, joilla on erilainen oikeus osinkoon. B-sarjan osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-sarja osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken.

11. Aineelliset hyödykkeet

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2018

	MAA- JA VERSIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	868	16 728	28 270	2 543	143	48 552
Kurssierot (+/-)		3	5	-3		6
Lisäykset			147	182	597	926
Siirrot		1	158		-155	4
Vähennykset	-2	-258	-17	-130		-408
Hankintameno 31.12.	865	16 474	28 563	2 592	585	49 080
Kertyneet poistot 1.1.	0	-12 127	-25 540	-2 371	0	-40 039
Kurssierot (+/-)		-2	-4			-6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2	259	21	41		324
Tilikauden poisto		-539	-538	-123		-1 199
Arvonlennukset	-2	-55	-4			-61
Kertyneet poistot 31.12.	0	-12 463	-26 065	-2 452	0	-40 980
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	865	4 011	2 498	139	585	8 098

Kerryttävissä oleva rahamäärä on määritettyä käypään arvoon vähennettynä myynnin kuluilla ja se perustuu johdon tekemään arvioon.

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2017

	MAA- JA VERSIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	844	16 748	28 174	2 482	46	48 293
Kurssierot (+/-)		-4	-6			-11
Lisäykset	30		115	33	323	501
Siirrot		10		216	-226	0
Vähennykset	-7	-26	-12	-188		-233
Hankintameno 31.12.	868	16 728	28 270	2 543	143	48 552
Kertyneet poistot 1.1.	0	-11 601	-24 610	-2 472	0	-38 682
Kurssierot (+/-)		2	5			6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		26	12	188		226
Tilikauden poisto		-554	-948	-87		-1 589
Kertyneet poistot 31.12.	0	-12 127	-25 540	-2 371	0	-40 039
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	868	4 600	2 730	172	143	8 513

Kerryttävissä oleva rahamäärä on määritettyä käypään arvoon vähennettynä myynnin kuluilla ja se perustuu johdon tekemään arvioon.

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

31.12.2018	KONEET JA KALUSTO	31.12.2017	KONEET JA KALUSTO
Hankintameno	5	Hankintameno	27
Kertyneet poistot	-4	Kertyneet poistot	-20
Kirjanpitoarvo	1	Kirjanpitoarvo	7

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoa lisäykseen sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja hyödykkeitä 0 TEUR vuonna 2018 (0 TEUR vuonna 2017).

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoa vähennyksiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja hyödykkeitä 22 TEUR vuonna 2018 (69 TEUR vuonna 2017).

12. Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2018

	LIIKEARVO	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT AINEET.HYÖD.	
Hankintameno 1.1.	72	5 103	2 091	70	7 337
Kurssierot (+/-)					0
Lisäykset				372	372
Siirrot				-250	-250
Vähennykset		18		-18	0
Hankintameno 31.12.	72	5 121	2 091	174	7 459
Kertyneet poistot 1.1.	0	-5 050	-2 091	0	-7 141
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					0
Tilikauden poisto		-39			-39
Kertyneet poistot 31.12.	0	-5 089	-2 091	0	-7 180
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	72	32	0	174	279

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2017

	LIIKEARVO	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT AINEET.HYÖD.	
Hankintameno 1.1.	72	5 096	2 091	0	7 259
Kurssierot (+/-)					0
Lisäykset		7		70	77
Siirrot					0
Vähennykset					0
Hankintameno 31.12.	72	5 103	2 091	70	7 337
Kertyneet poistot 1.1.	0	-4 958	-2 091	0	-7 049
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					0
Tilikauden poisto		-92			-92
Kertyneet poistot 31.12.	0	-5 050	-2 091	0	-7 141
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	72	53	0	70	196

IAS 36 -standardin mukaisesti konserniliikarvosta ei tehdä poistoja, vaan konserniliikarvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikarvo kohdistuu Honkarakenne Oyj:n vuonna 2003 ostamaan 10 %:n osuuteen Honka Blockhaus GmbH:sta. Liikarvosta ei ole tehty arvonalentumiskirjauksia vuosina 2006-2018.

Liikarvon arvonalentumistestaukset:

TEUR	2018	2017
Honka Blockhaus	72	72

Lasketut rahavirtaennusteet perustuvat johdon laatimiin ja hyväksymiin strategioihin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Käytetty diskonttaus korko on testauksessa 10,1 %, jonka herkkyyttä laskelmien lopputuloksiin on testattu eri vaihteluväleillä. Diskonttatun rahavirran laskenta vaatii ennusteita ja oletuksia mm. liittyen markkinoiden kasvuun, hintoihin ja volyyminkehitykseen.

KÄYTETYT ENNUSTEPARAMETRIT	Honka Blockhaus	
	2018	2017
Diskonttaus korko (pre tax WACC)	8,6 %	8,6 %
Terminaalikasvu	2 %	2 %
Liiketoiminnan kiinteät kulut, kasvu keskimäärin vuodessa	2 %	2 %

Herkkyyshanalyysi *)	Honka Blockhaus	
	2018	2017
Diskonttaus korko	16 %	28,0 %
Terminaalikasvu	-12 %	-46,0 %

*) Keskeisten ennusteparametrien prosenttiyksikkömuutos, joilla kerrytettävissä oleva rahamäärä on yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo.

Muutos yksittäisessä parametrissa, muut tekijät ennallaan.

13. Osakkuusyhtiöt

	2018	2017
Tilikauden alussa	245	192
Osuus tilikauden tuloksesta	89	53
Alaskirjaus	-53	
Tilikauden lopussa	281	245

OSAKKUUSYHTIÖT

PUULAAKSON ENERGIA OY, KARSTULA (1000 €)

Omistusosuus (%)	25,9 %	25,9 %
Varat	2 695	2 640
Velat	1 496	1 813
Liikevaihto	1 496	1 398
Voitto / Tappio	344	216

PIELISHONKA OY, LIEKSA (1000 €)

Omistusosuus (%)	39,3 %	39,3 %
Varat	66	87
Velat	2	2
Tuotot	10	18
Voitto / Tappio	-21	-8

14. Muut rahoitusvarat

Muut rahoitusvarat -tase-erään sisältyvät seuraavat rahoitusvarat:

	2018	2017
MYYTÄVISSÄ OLEVA RAHOITUSVARAT		
Noteeraamattomat osakesijoitukset	0	42
MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT	2018	2017
Tilikauden alussa	42	42
Vähennykset	-42	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	42
Joista pitkäaikaisia	0	42

Myytäviissä olevien rahoitusvarojen kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin on esitetty liitetiedossa 25.

15. Pitkäaikaiset saamiset

Pitkäaikaiset saamiset 2018

PITKÄAIKAISET SAAMISET 2018	PITKÄAIKAISET LAINASAAMISET	MUUT PITKÄ-AIKAISET SAAMISET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	101	20	120
Kurssierot (+/-)	4		4
Lisäykset	30	1	31
Vähennykset	-81		-81
Hankintameno 31.12.	54	21	74
Kertyneet poistot 1.1.	-81		-81
Arvon alentuminen tilikaudella	81		81
Kertyneet poistot 31.12.	0		0
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	54	21	75

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta ja se on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta.

Pitkäaikaiset saamiset 2017

PITKÄAIKAISET SAAMISET 2017	PITKÄAIKAISET LAINASAAMISET	MUUT PITKÄ-AIKAISET SAAMISET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	108	20	127
Kurssierot (+/-)	-7		-7
Lisäykset			0
Vähennykset			0
Hankintameno 31.12.	101	20	120
Kertyneet poistot 1.1.	-50		-50
Arvon alentuminen tilikaudella	-31		-31
Kertyneet poistot 31.12.	-50		-50
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	51	20	71

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta ja se on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin on esitetty liitetiedossa 25.

16. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verosaamisten erittely 2018

	1.1.2018	KIRJATTU TULOSVAIKUTTEISESTI	KURSSIEROT	31.12.2018
Vahvistetuista tappioista	913	-345	4	573
Väliaikaiset erot	1 113	361		1 474
Yhteensä	2 026	16	4	2 047

Laskennallisten verosaamisten erittely 2017

	1.1.2017	KIRJATTU TULOSVAIKUTTEISESTI	KURSSIEROT	31.12.2017
Vahvistetuista tappioista	1 480	-556	-11	913
Väliaikaiset erot	1 137	-24		1 113
Yhteensä	2 617	-579	-11	2 026

Väliaikaiset erot koostuvat pääasiassa emon hyllytetyistä poistoista ja vaihto-omaisuuden sisäisen katteen eliminoinnista syntyneistä verosaamisista.

Tilinpäätöksen yhteydessä on tehty johdon huolellinen arviointi tappioista kirjattujen verosaatavien arvostamisesta. Kirjatut verosaamiset perustuvat johdon näkemys tulevaisuuden kehityksestä.

Tulevaa tuloskehitystä tukeva näyttö:

Tilikaudet 2017 ja 2018 olivat konsernissa voitollisia. Vaikka konserni on aikaisempina vuosina tehnyt tappiollisia tuloksia yhtiön näkemysten mukaan taseeseen merkityt laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin.

Positiivista tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään erityisesti vuosina 2012-2016 toteutettuja merkittäviä tehostustoimia ja uudelleenorganisoitua mm. Alajärven tuotantolaitoksesta luopumista, töiden uudelleen järjestelyä ja laajentumista uusille markkina- ja liiketoiminta-alueille. Nämä toteutetut tehostustoimet ja uudelleen organisoinnit ovat pienentäneet konsernin kuluja ja konsernin tulos on kehittynyt positiivisesti.

Alla on esitetty konsernin tuloksen ennen veroja kehittyminen vuosina 2015-2018:

	2018	2017	2016	2015
Konsernin tulos ennen veroja	1 491	1 696	-1 152	-1 723

Yhtiön liikevaihto on noussut viime vuosina. Konserni on panostanut markkinointiin ja se on tuottanut tulosta, Honkarakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään myös sitä, että konsernin tilauskanta on tilinpäätöshetkellä korkeammalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana edellisellä vuonna.

Terveellinen rakentaminen on kasvava trendi markkinoilla ja

Honkarakenne on panostanut voimakkaasti terveelliseen rakentamiseen, mm. Honkarakenteella on ainoana hirsitaloittajana VTT:n myöntämä sertifikaatti (Terve Talo). Honkarakenne on laajentanut tuotevalikoimaansa ja uusien tuotteiden uskotaan tuovan lisää liikevaihtoa. Kiinan markkinoille tehtyjen panostuksien uskotaan tuottavan tulosta lähivuosina.

Mikäli tulos ei kehity odotetun mukaisesti on mahdollista, että verosaamia ei ehditä hyödyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonlennus.

Riskeistä on kerrottu lisää liitetiedossa 26 ja 29.

VAHVISTETUT TAPPIOISTA KIRJATUT VEROSAATAVAT VANHENEVAT	2018	2017
Vuonna 2023	0	143
Vuonna 2024	205	394
Vuonna 2025	100	100
Ei vanhenemispäivää	241	257
Yhteensä	546	893

LASKENNALLISET VEROSAAMISET KOHDISTUVAT	2018	2017
Emo	1 652	1 637
Saksan tytäryhtiö	261	276
Japanin tytäryhtiö	134	113
Yhteensä	2 047	2 026

Olenneisimmat erät, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista

	2018	2017
Emossa vuosina 2012-2013 tehty uudelleenjärjestelyvaraus	0	129
Emossa vuosina 2010-2017 tehdyt maa-alueiden alaskirjaukset	637	499
Emossa vuosina 2016-2017 hyllytetyt poistot	2 488	3 023
Honka Management Oy:n vahvistetut verotukselliset tappiot	7	109

Laskennallisten verovelkojen erittely 2018

	1.1.2018	KIRJATTU TULOSVAIKUTTEISESTI	31.12.2018
Poistoerot	5	-5	0
Väliaikaiset erot	66	-5	61
Yhteensä	71	-10	61

Laskennallisten verovelkojen erittely 2017

	1.1.2017	KIRJATTU TULOSVAIKUTTEISESTI	31.12.2017
Poistoerot	5	0	5
Väliaikaiset erot	27	39	66
Yhteensä	32	39	71

Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska sijoitus on pysyvä.

17. Vaihto-omaisuus

	2018	2017
Keskeneräiset tuotteet	2 587	2 337
Valmiit tuotteet	1 115	1 969
Muu vaihto-omaisuus	900	970
Yhteensä	4 602	5 276

Raportointikauden aikana kirjattiin kuluksi 236 TEUR, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisoituarvoa (475 TEUR vuonna 2017).

Muu vaihto-omaisuus koostuu lähinnä tonttivarannosta.

18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

	2018	2017
LAINA- JA MUUT SAAMISET		
Myyntisaamiset	1 827	1 952
Saamiset osakkuusyrityksiltä	11	13
Lainasaamiset	4	9
Muut saamiset	249	520
SIIRTOSAAMISET		
Siirtosaamiset	35	78
Tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verosaamiset	6	0
Yhteensä	2 132	2 571

Honkarakenne-konserni otti IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöön 1.1.2018 ei-takautuvasti siirtymähelpotuksia soveltaen. Vertailulukuja ei ole oikaistu, ja vertailutiedot ovat konsernin aiemmin noudattamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisia. Rahoitusvarojen arvonalentumismalli perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin, joissa asiakkaan luottoriski on huomioitu. Odotettujen luottotappioiden yksinkertaistettua menettelyä sovelletaan myyntisaamisiin ja myyntisaatavat luokitellaan niiden erääntymisajankohdan mukaan ja oletettu arvonalennus arvioidaan luokittain.

Lisäksi konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko objektiivista näyttöä jonkin myyntisaamisiin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvonalentumisesta. Mikäli arvonalentumisesta on perusteltua näyttöä, arvioidaan rahoitusvarasta kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka on erän käypä arvo, ja kirjataan arvonalentumistappio siltä osin kuin kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää voivat olla näyttöä rahoitusvaran mahdollisesta arvonalentumisesta.

IFRS 9 -standardin käyttöönnotosta johtuen konserni kirjasi 1.1.2018 avaavaan taseeseen 39 TEUR suuruisen arvonalentumisen odotettavissa olevista luottotappiosta ja 8 TEUR suuruisen erän laskennallisiin verosaamisiin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on luokiteltu maksun erääntymisen perusteella.

	ODOTETUT LUOTTOTAPPIOT KESKIMÄÄRIN
Erääntymättömät	0 %
Erääntyneet alle 30 päivää	0 %
Erääntyneet 31 - 60 päivää	0 %
Erääntyneet 61 - 120 päivää	0 %
Erääntyneet 121 - 180 päivää	0 %
Erääntyneet 181 - 365 päivää	25 %
Erääntyneet yli 366 päivää	25 %

Bruttomääräinen kirjanpitoarvo 31.12.2018	1 850
Odotettujen luottotappioiden vähennyserä	-23
Kirjanpitoarvo vähennyserän jälkeen 31.12.2018	1 827

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta ja maksimi luottoriskin määrästä.

MYyntISAAMISTEN IKÄJAKAUMA	2018	ARVON- ALENTUMINEN KIRJATTU	NETTO 2018	2017	ARVON- ALENTUMINEN KIRJATTU	NETTO 2017
Erääntymättömät	1 222	-1	1 221	1 454		1 454
Erääntyneet alle 30 päivää	215		215	204		204
Erääntyneet 31 - 60 päivää	42	-1	41	76		76
Erääntyneet 61 - 120 päivää	145		145	123		123
Erääntyneet 121 - 180 päivää	135		135	73	-1	72
Erääntyneet 181 - 365 päivää	144	-74	70	31		31
Erääntyneet yli 366 päivää	620	-620	0	661	-670	-8
Yhteensä	2 524	-696	1 827	2 622	-670	1 952

Myyntisaamisten arvonalentumisia on kirjattu Suomessa, Saksassa ja Japanissa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin on esitetty liitetiedossa 25.

19. Rahavarat

	2018	2017
Käteinen ja pankkitili	4 115	3 144
Yhteensä	4 115	3 144

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin on esitetty liitetiedossa 25.

Riskeistä on kerrottu lisää liitetiedossa 26 ja 29.

20. Oma pääoma

	A-OSAKKEIDEN LUKU- MÄÄRÄ (1000)	B-OSAKKEIDEN LUKU- MÄÄRÄ (1000)	OSAKKEIDEN LUKU- MÄÄRÄ YHTEENSÄ (1000)	OSAKEPÄÄOMA	YLIKURSSIRAHASTO	SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO	YHTEENSÄ
31.12.2016	300	4 911	5 211	9 898	520	6 534	16 952
Osakeanti		1 000	1 000			1 500	1 500
31.12.2017	300	5 911	6 211	9 898	520	8 034	18 452
31.12.2018	300	5 911	6 211	9 898	520	8 034	18 452

Honkarakenne Oyj:n osakkeet jakautuvat A-lajin osakkeisiin ja B-lajin osakkeisiin siten, että A-lajin osakkeita on vähintään 300.000 kpl ja enintään 1.200.000 kpl ja B-lajin osakkeita on vähintään 2.700.000 kpl ja enintään 10.800.000 kpl.

Jokainen A-lajin osake tuottaa yhtiökokouksessa oikeuden äänestää 20 äänellä ja jokainen B-lajin osake yhdellä äänellä.

Osingonjaossa B-lajin osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-lajin osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken.

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Emoyhtiöllä oli 31.12.2018 hallussaan 78.135 kpl (31.12.2017; 78.135 kpl) omia B-lajin osakkeita.

Vuonna 2017 toteutettiin suunnattu osakeanti, jossa merkittiin yhteensä 1.000.000 uutta B-sarjan osaketta. Uusien osakkeiden yhteenlaskettu merkintähinta oli 1.500.000,00 euroa on kirjattu kokonaisuudessaan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on esittänyt yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2018 ei jaeta osinkoa. Tilikaudelta 2017 ei jaettu osinkoa.

YLIKURSSIRAHASTO

Vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978 734) aikana ja vuoden 2003 aikana tai jälkeen tehdyistä osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestely ehtojen mukaisesti, transaktiokuluilla vähennettynä.

SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Honkarakenteen hallitus toteutti 3.3.2017 sille varsinaisessa yhtiökokouksessa 15.4.2016 annetun osakeantivaltuutuksen nojalla suunnatun osakeannin yhtiön rahoitus- ja taseaseman vahvistamiseksi. Suunnatussa annissa AKR-Invest Oy merkitsi 1.000.000 Honkarakenteen B-lajin uutta osaketta. Osakkeiden merkintähinta oli 1,50 euroa/osake ja kokonaismerkintähinta siten 1.500.000 euroa. Osakkeiden merkintähinta on maksettu kokonaisuudessaan ja se merkittiin yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

MUUNTOEROT

Muuntoerorahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

21. Rahoitusvelat

	2018	2017		
PITKÄAIKAINEN				
Rahalaitoslainat	1 343	2 098		
Lainat lähipiiriltä	0	300		
Rahoitusleasingvelat	0	2		
Yhteensä	1 344	2 400		
LYHYTAIKAINEN				
Rahalaitoslainat	450	1 178		
Rahoitusleasingvelat	1	6		
Yhteensä	451	1 183		
Pitkäaikaisiin rahalaitoslainoihin sisältyy shekkituliuottoja	0	305		
RAHOITUSVELKOJEN TÄSMÄYTYS				
	LYHYTAIKAISET VELAT	PITKÄAIKAISET VELAT	RAHOITUS-LEASINGVELAT	YHTEENSÄ
31.12.2016	900	4 451	32	5 383
Lainojen nostot				0
Lainojen takaisinmaksut	-900	-875	-26	-1 801
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	1 178	-1 178	2	2
31.12.2017	1 178	2 398	8	3 583
Lainojen nostot				0
Lainojen takaisinmaksut	-1 178	-605	-6	-1 788
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	450	-450		0
31.12.2018	450	1 343	2	1 795

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta.

Seuraava taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysia. Luvut ovat diskonttaamattomia, ja ne sisältävät sekä korkomaksut että pääoman takaisinmaksut.

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma 31.12.2018

	TASEARVO	RAHAVIRTA *)	2019	2020	2021	2022	2023	2024+
Rahalaitoslainat	1 793	1 937	513	495	477	452	0	0
Lainat lähipiiriltä	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusleasingvelat	2	2	1	0	0	0	0	
Ostovelat ja muut velat	6 851	6 851	6 851					
Yhteensä	8 646	8 790	7 366	495	477	452	0	0

*) Sopimukseen perustuva rahavirta niistä sopimuksista, jotka selvitetään bruttomääräisinä.

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma 31.12.2017

	TASEARVO	RAHAVIRTA *)	2018	2019	2020	2021	2022	2023+
Rahalaitoslainat	3 276	3 538	1 270	514	499	483	461	310
Lainat lähipiiriltä	300	405	0	0	0	0	405	0
Rahoitusleasingvelat	7	33	25	6	1	1		
Ostovelat ja muut velat	8 874	8 874	8 874					
Yhteensä	12 458	12 850	10 169	520	500	484	866	310

*) Sopimukseen perustuva rahavirta niistä sopimuksista, jotka selvitetään bruttomääräisinä.

Konsernilla ei ollut voimassaolevia johdannaissopimuksia 31.12.2018 tai 31.12.2017.

Herkkyysanalyysi sisältää taseen 31.12.2018 (31.12.2017) sisältämät rahoitusvelat. Korkotason muutokseksi on oletettu yksi prosenttiyksikkö. Korkopositioksi on oletettu korolliset rahoitusvelat ja -saamiset sekä koronvaihtosopimukset tilinpäätöshetkellä niin, että kaikki sopimukset olisivat voimassa muuttumattomina koko vuoden.

Herkkyysanalyysi

	2018	2017
MEUR	Tuloslaskelma	Tuloslaskelma
Korkotason muutos +/- 1 %	+/- 0,0	+/- 0,1

Korollisten velkojen korkokustannusten vaihteluvälit 31.12.2018

Rahoituslainojen korko 4,03 % (2017; 1,75-7,00 %).

Koronvaihtosopimuksia ei ollut voimassa 31.12.2018 tai 31.12.2017.

Konsernin rahoituslainat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia. Keskimääräinen rahoituslainojen korkoprosentti on 4,03 % (2017; 3,43 %).

Rahoitusleasingvelat on diskontattu käyttäen korkokantaa 3,78 % (2017; 3,71 %).

22. Varaukset

	TAKUUVARAUS	RIITA-TAPAUKSISTA JOHTUVAT VARAUKSET	UUELLEEN-JÄRJESTELY- VARAUS	YHTEENSÄ
31.12.2016	154	65	149	368
Varausten lisäykset	51			51
Käytetyt varaukset		-15	-20	-35
31.12.2017	205	50	129	384
Varausten lisäykset	26			26
Käytetyt varaukset			-15	-15
31.12.2018	231	50	114	396

	2018	2017
Pitkäaikaiset varaukset	231	205
Lyhytaikaiset varaukset	164	179
Yhteensä	396	384

Takuuvaraus

Konserni antaa tuotteilleen takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut viat korjataan konsernin kustannuksella tai asiakkaalle annetaan vastaava uusi tuote. Takuuvaraus perustuu aikaisempien vuosien kokemukseen viallisista tuotteista.

Riitapauksista johtuva varaus

Konsernilla on kaksi keskeneräistä riitapaukusta 31.12.2018 (31.12.2017 kaksi keskeneräistä). Varauksen arvioidaan realisoituvan lähivuosina

Uudelleenjärjestelyvaraus

Vuosina 2013-2015 kirjattiin tuotannon keskittämiseen Karstulaan liittyvää uudelleenjärjestelyvarausta yhteensä 434 TEUR. Varaus koostui Alajärven tehdaskiinteistön ylläpitokuluista sekä henkilöstön irtisanomisiin liittyvistä kuluista. Tästä varauksesta on käytetty vuosina 2014-2018 yhteensä 320 TEUR. Tilinpäätöksissä 2018 ja 2017 jäljellä oleva tuotannon keskittämiseen liittyvä varaus koostuu irtisanomisiin liittyvistä kuluista.

23. Ostovelat ja muut velat

	2018	2017
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	1 504	1 829
Muut velat	371	526
Saadut ennakot asiakkailta	4 976	4 413
Muut siirtovelat	2 143	2 106
Yhteensä	8 994	8 874

Velkojen kirjanpitoarvo vastaa käypää arvoa. Ostovelkojen maksuajat noudattavat yritysten tavanomaisia maksuehtoja.

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilöstökulujen jaksotuksista ja velkojen korkojaksotuksista.

Konsernilla ei ollut voimassaolevia valuuttajohdannaisia tai koronvaihtosopimuksia 31.12.2018 tai 31.12.2017.

	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	252	213

24. Valuuttamääräiset varat ja velat

Konsernin toimintavaluutta on euro. Merkittävät valuuttamääräiset varat ja velat ovat Japanin jenimääräisiä.

Konsernin Japanin jenimääräiset saamiset ja velat euroiksi muutettuna

	2018	2017
PITKÄAIKAISET VARAT		
Lainat ja muut saamiset	1 937	1 917
PITKÄAIKAISET VELAT		
Korolliset velat	0	0
LYHYTAIKAISET VARAT		
Muut rahoitusvarat	873	1 015
Myyntisaamiset ja muut saamiset	192	200
LYHYTAIKAISET VELAT		
Korolliset velat	0	0
Korottomat velat	1 511	2 543
Valuuttamääräiset saamiset ja velat netto	1 491	589
Valuuttatermiinit	0	0
VALUUTTARISKI NETTO	1 491	589

Seuraavassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Japanin jeniin verrattuna kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Muutosprosentin oletetaan olevan +/- 10 %. Herkkyyssanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän jenimääräisiin varoihin ja velkoihin ja siinä on huomioitu valuuttatermiinit, mutta ei muita ennakoituja eriä. Ylimääräinen jenitermiini suojaa ennakoituja liikevaihdon eriä. Nettosijoituksia ulkomai- siin tytäryhtiöihin ei ole sisällytetty herkkyyssanalyysiin. Muutos olisi aiheutunut lähinnä jenimääräisten saamisten ja velkojen kurssimuutoksesta.

	2018		2017	
Muutosprosentti	+ 10 %	- 10 %	+ 10 %	- 10 %
Vaikutus verojen jälkeiseen tulokseen	108	-132	43	-52

Laskelma ja arviot jokseenkin mahdollisista muutoksista valuuttakursseissa perustuvat oletuksiin tavanomaisista mark- kina- ja liiketoimintaolosuhteista.

Rahoitusriskit määriteltä ja niistä on kerrottu rahoitusriskien hallinnassa liitetietojen kohdassa 26.

25. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin

Seuraavassa taulukossa on esitetty rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu ja arvostaminen sekä näiden muutokset IFRS 9:n käyttöönoton yhteydessä.

Uudelleenluokittelulla ei ollut vaikutusta arvostuksiin.

Vanha arvostusryhmä (IAS 39)	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	Rahoitusvelat			
Uusi arvostusryhmä (IFRS 9)	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Tasearvo	Käypäarvo	Liitetieto
PITKÄAIKAISET RAHOITUSVARAT							
Muut rahoitusvarat	0	0	0		0	0	14
Pitkäaikaiset saamiset	0	75	0		75	75	15
LYHYTAIKAISET RAHOITUSVARAT							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	2 132	0		2 132	2 132	18
Rahavarat	0	4 115	0		4 115	4 115	19
Rahoitusvarat arvostusryhmittäin yhteensä	0	6 322	0		6 322	6 322	
PITKÄAIKAISET RAHOITUSVELAT							
Korolliset velat				1 344	1 344	1 344	21
Ostovelat ja muut velat				0	0	0	
LYHYTAIKAISET RAHOITUSVELAT							
Korolliset velat				451	451	451	21
Ostovelat ja muut velat				8 994	8 994	8 994	23
Rahoitusvelat arvostusryhmittäin yhteensä				10 789	10 789	10 789	

31.12.2017

Vanha arvostusryhmä (IAS 39)	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	Rahoitusvelat			
Uusi arvostusryhmä (IRFS 9)	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Tasearvo	Käypäarvo	Liitetieto
PITKÄAIKAISET RAHOITUSVARAT							
Muut rahoitusvarat	42	0	0		42	42	14
Pitkäaikaiset saamiset	0	71	0		71	71	15
LYHYTAIKAISET RAHOITUSVARAT							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	2 571	0		2 571	2 571	18
Rahavarat	0	3 144	0		3 144	3 144	19
Rahoitusvarat arvostusryhmittäin yhteensä	42	5 786	0		5 828	5 828	
PITKÄAIKAISET RAHOITUSVELAT							
Korolliset velat				2 400	2 400	2 400	21
OSTOVELAT JA MUUT VELAT							
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat				1 183	1 183	1 183	21
Ostovelat ja muut velat				8 874	8 874	8 874	23
Rahoitusvelat arvostusryhmittäin yhteensä				12 458	12 458	12 458	

26. Rahoitusriskit ja niiden hallinta

Konserni altistuu liiketoiminnassaan erilaisille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski, korkoriski, luottoriski, maksuvalmiusriski ja kovenanttiriski. Konsernin rahoitus on keskitetty emoyhtiöön. Emoyhtiön talousosasto vastaa rahoitusriskien hallinnasta hallituksessa hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

VALUUTTARISKIT

Valuuttakurssien vaihtelut saattavat vaikuttaa epäedullisesti Honkarakenteen liiketoiminnan tulokseen.

Honkarakenne toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset tytäryrityksiin muunnetaan emoyhtiön toimintavaluuttaan.

Konserni suojautuu valuuttariskejä vastaan käyttämällä pääsääntöisesti euroa transaktiovaluuttana niin myynti- kuin ostotoiminnassa. Konsernin merkittävin ulkomaanvaluutta on Japanin jeni. Vuonna 2018 jenimääräisen liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdesta oli 11 % (8 % vuonna 2017). Konsernin jenimääräiset saatavat ja velat sekä herkkyysanalyysi on esitetty tilinpäätöksen 31.12.2018 liitetietojen kohdassa 24. Tilinpäätöksessä 31.12.2018 ei ollut avoimia valuuttatermiinejä (kuten ei ollut vuotta aikaisemminkaan). Honkarakenne ei sovelta suojauslaskentaa käyttämiinsä valuuttatermiineihin eikä ole tehnyt päätöstä suojauslaskennan aloittamisesta.

Yhtiö suojaa ennen seuraavaa vuotta 0 - 60 % seuraavan vuoden arvioidusta jenimääräisestä liikevaihdosta. Lisäksi emoyhtiöllä on 1,8 miljoonan euron arvoinen sisäinen laina, jonka Japanin tytäryhtiö on antanut emoyhtiölle. Tähän lainaan kohdistuu valuuttakurssiriski.

Vaikka Honkarakenne käyttää valuuttariskiensä hallintaan rahoitusinstrumentteja, on mahdollista, että valuuttakurssit tulevaisuudessa voivat vaikuttaa epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin.

KORKORISKI

Korkotason vaihtelut voivat vaikuttaa epäedullisesti Honkarakenteen liiketoiminnan tulokseen.

Honkarakenne-konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konserni on altistunut käyvän arvon korkoriskille ja se liittyy lähinnä lainasalkkuun. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja voi käyttää koronvaihtosopimuksia suojautumisessa korkojen muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta. Konsernin lainoihin kohdistuvaan korkorisktiin vaikuttaa myös rahoituslaitosten perimä viitekoron päälle laskettava korkomarginaali.

Korkotason olennainen nousu voi vaikuttaa yksityiseen kulutukseen negatiivisesti. Lisäksi korkotason nousu voi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti rahoituksen hintaan ja yhtiön tämänhetkisiin rahoituskuluihin. Honkarakenne seuraa tiiviisti korkotason kehitystä ja pyrkii aktiivisesti hallitsemaan korkoriskiään. Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitukseen

tällaista mahdollista kehitystä, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä osakkeiden hintaan.

Yhtiön rahalaitoslainat ovat kaikki vaihtuvakorkoisia.

Korkoprosenteista ja niiden vaihtelun vaikutuksesta on kerrottu liitetietojen kohdassa 21.

LUOTTORISKI

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty tilinpäätöksen 31.12.2018 liitetietojen kohdassa 18.

Luottotappioriskiä hallitaan ennakkomaksuilla, pankkitakauksilla ja vientiremburseilla. Myyntialueet vastaavat myyntisaamisiin liittyvästä luottoriskistä. Mahdollisten maksuhäiriöiden osalta yhtiö pyrkii neuvottelemaan maksusuojelmista tai käyttää perintätoimistoa maksun saamiseksi. Konsernin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa myyntisaamisten kirjanpitoarvoa per 31.12.2018. Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitukseen luottoriskiä, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin.

Honkarakenne-konserni otti IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöön 1.1.2018 ei-takautuvasti siirtymäehdotuksia soveltaen. Vertailulukuja ei ole oikaistu, ja vertailutiedot ovat konsernin aiemmin noudattamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisia. Rahoitusvarojen arvonalentumismalli perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin,

joissa asiakkaan luottoriski on huomioitu. Odotettujen luottotappioiden yksinkertaistettua menettelyä sovelletaan myyntisaamisiin ja myyntisaatavat luokitellaan niiden eräntymisajankohdan mukaan ja oletettu arvonalennus arvioidaan luokittain.

Lisäksi konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko objektiivista näyttöä jonkin myyntisaamisiin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvonalentumisesta. Mikäli arvonalentumisesta on perusteltua näyttöä, arvioidaan rahoitusvarasta kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka on erän käypä arvo, ja kirjataan arvonalentumistappio siltä osin kuin kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää voivat olla näyttöä rahoitusvaran mahdollisesta arvonalentumisesta.

Johdannaissopimuksia tehdään vain pankkien kanssa, joilla on hyvä luottokelpoisuus. Konsernin muiden rahoitusvarojen kuin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa näiden muiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa taseessa.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 konsernilla ei ollut voimassa olevia johdannaissopimuksia.

MAKSUVALMIUSRISKI

Honkarakenteen velanmaksukyvyyn ylläpitäminen edellyttää hyvää kassavirtaa.

Jotta Honkarakenne pystyisi toteuttamaan strategiaansa, yhtiö tarvitsee positiivista kassavirtaa, joka tukee yhtiön

asettamien vaatimusten toteuttamista, toimintojen ylläpitämistä, velkojen takaisinmaksua sekä rahoituslähteiden saataavuutta tulevaisuudessa. Kassavirran kasvun on perustuttava nykyisten tuotteiden myynnin kasvuun ja Honkarakenteen onnistumiseen uusien, tuottavien tuotteiden sekä jakelukanavien lanseeraamisessa. Mikäli Honkarakenne ei kykene saamaan aikaan riittäviä kassavirtoja, jotka tukevat näitä toimintoja, taikka saamaan riittävää rahoitusta hyväksyttävillä sopimusehdoilla, sillä voi olla olennaisen epäedullinen vaikutus Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin.

Honkarakenteella on lyhytaikaista käyttöpääomatarvetta varten käytössä 4,5 miljoonan (5,4 miljoonan edellisenä vuonna) miljoonan euron pankkitililimiitti. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 limiittiä ei ollut käytössä (vuotta aikaisemmin käytössä oli 0,3 miljoonaa euroa). Pankeilla on oikeus irtisanoa pankkitililimiitit lyhyellä ilmoitusajalla, mikäli Honkarakenteen maksukyky heikkenee oleellisesti tai muusta liiketoiminnallisesta syystä. Tililimiittiluotot on kirjattu konsernin pitkäaikaisiin velkoihin, koska niihin ei kohdistu lyhytaikaista takaisin maksuvelvoitetta.

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi riittävästi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan likvidien varojen lisäksi tililuottolimiittien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia.

Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitakseen maksuvalmiusriskiä, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkyymiin.

Rahoitusvelkojen erääntymistaulukko on esitetty liitetietojen kohdassa 21. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä koronmaksut että pääoman takaisinmaksut.

YHTIÖN OMISTAMIEN OSAKKEIDEN HINTARISKI

Konsernilla ei ole merkittäviä sijoituksia noteeratuissa osakkeissa, joten näiden osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuva hintariski ei ole olennainen.

27. Ehdolliset velat

OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET JA TAKAUKSET	2018	2017
Yrityskiinnitykset	210	5 306
Kiinteistökiinnitykset	7 432	12 081
Omasta puolesta takaukset	2 499	2 435
Yhteensä	10 141	19 823

Yritys- ja kiinteistökiinnitykset on annettu rahalaitoslainojen vakuudeksi. Nämä lainat erääntyvät vuosina 2018-2022. Omasta puolesta annetut takaukset ovat ennakkomaksujen ja rakennuttamiseen liittyviä vakuuksia.

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä tai muita vakuuksia

	2018	2017
Rahalaitoslainat	1 793	3 276
Yhteensä	1 793	3 276

RAHOITUSLEASING	2018	2017
-----------------	------	------

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN BRUTTOMÄÄRÄ

- vähimmäisvuokrat erääntymisajoin

Yhden vuoden kuluessa	1	6
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	0	2
Yhteensä	2	8
Tulevaisuudessa erääntyvät rahoituskulut	0	0
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	2	8

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN NYKYARVO ERÄÄNTYY SEURAAVASTI

Yhden vuoden kuluessa	1	6
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	0	2
Yhteensä	2	9

Rahoitusleasingsojimuksilla on hankittu tietotekniikkaa ja älypuhelimia.

Muut vuokrasopimukset

	2018	2017
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät käyttöleasingmaksut	76	72
1-5 vuoden sisällä erääntyvät käyttöleasingmaksut	91	87
Yhteensä	167	159

Muut käyttöleasingsojimuksot ovat kopiokoneiden, tulostimien ja autojen vuokrasopimuksia.

Rahoitusinstrumentit

Konsernilla ei ollut voimassaolevia valuuttajohdannaisia tai koronvaihtosopimuksia 31.12.2018 tai 31.12.2017.

28. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut

LIIKETOIMET, JOIHIN EI LIITY MAKSUTAPAHTUMAA	2018	2017
Poistot	1 238	1 681
Varausten muutos	11	16
Arvon alentumiset	61	0
Osuus osakkuusyriyten tuloksesta	-89	-53
Yhteensä	1 221	1 644

29. Merkittävimmät strategiset ja operatiiviset riskit ja niiden hallintakeinot

Konsernin riskit jaetaan strategisiin ja operatiivisiin riskeihin, vahinkoriskeihin ja rahoitusriskeihin. Riskien arvioinnissa on otettu huomioon niiden toteutumisen todennäköisyys ja vaikuttavuus.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät liiketoiminnan luonteeseen ja koskevat muun muassa konsernin toimintaympäristön muutoksia, markkinatilanteen muutoksia, raaka-ainevaroja, lainsäädännön muutoksia, liiketoimintakokonaisuutta, yrityksen, tuotemerkkien ja raaka-aineen mainetta sekä suuria investointeja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA MARKKINATILANTEEN MUUTOKSIIN LIITTYVÄ RISKI

Maailmanlaajuiset suhdannevaihtelut vaikuttavat kuluttajien ostokäyttäytymiseen ja ostovoimaan kaikilla yhtiön markkina-alueilla. Kysynnän mahdollinen väheneminen nykytasosta voi vaikuttaa myös yhtiön myyntiin ja kannattavuuteen. Tilanteeseen reagoidaan tehostamalla tavaravirtojen hallintaa, sopeuttamalla henkilöstön määrää eri työtehtävissä, tehostamalla markkinointitoimintoja, lakkauttamalla kannattamattomia toimipisteitä, hinnoittelumuutoksilla sekä tehostamalla yleisesti toimintaa. Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitukseen kustannuksia, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuuden näkymiin sekä osakkeiden hintaan. Tällä hetkellä suhdannevaihtelun riski korostuu erityisesti Venäjällä. Venäjä on yksi Honkarakenteen merkittävimmistä liiketoiminta-alueista. Ukrainan tilanteeseen liittyvät pakotteet ja voimakkaat valuuttakurssivaihtelut aiheuttavat epävakautta Venäjän markkinoilla. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia myös Honkarakenteen liiketoimintaan.

Taloudellisten suhdanteiden vaihtelut saattavat vaikuttaa myös haitallisesti konsernin asiakkaiden maksukykyyn sekä alihankkijoiden toimintaan.

Honkarakenne panostaa asiakastarpeiden ymmärtämiseen ja vastaa niihin muun muassa kehittämällä jatkuvasti tuotteita uusille asiakassegmenteille.

Häiriöt jakelukanavien toiminnan tehokkuudessa voivat vaikuttaa tuotteiden menekkiin. Erityisesti riskiä voidaan pitää korkealla Venäjän markkina-alueella, jossa liiketoiminta perustuu yhden maahantuojan suorituskykyyn. Venäjän osalta riskiä lisää myös markkinaympäristön tilanne.

Taloudellinen taantuma voi vaikuttaa lisäksi emoyhtiön hallussa olevien tonttien, osakkeiden ja kiinteistöjen arvoon. Yhtiö pyytää ulkopuoliselta arvioijalta arviokirjat kiinteistöistä 3-5 vuoden välein.

RAAKA-AINEEN HANKINTAAN LIITTYVÄ RISKI

Raaka-aineiden hankinnassa kriittisissä raaka-aineissa ja alihankintatuotteissa on tavoitteena useamman toimittajan periaate, jolla varmistetaan häiriötön toiminta. Honkarakenne myös lisää puun riittävyttä käyttämällä raaka-aineen mahdollisimman tarkkaan sekä huomioimalla sen asettamat erityisvaatimukset tuotekehityksessä. Honkarakenne pyrkii hallitsemaan raaka-aineeseen liittyvää kilpailuriskiä jatkuvalla tuotekehityksellä, vahvalla kokonaiskonseptilla ja brändillä.

LAINSÄÄDÄNNÖLLISIIN MUUTOKSIIN LIITTYVÄ RISKI

Honkarakenteen valmistamista puutaloista pääosa myydään Suomeen, Venäjälle ja Venäjän naapurimaihin. Mikäli näillä markkinoilla säädetään uutta yhtiölle epäedullista lainsäädäntöä, asetetaan odottamattomia veroja, tulleja, muita kyseisiltä markkinoilta saatavia tuloja koskevia maksuja sekä vientirajoituksia tai muita valtioiden säätämiä rajoituksia, tällä voi olla olennainen haitallinen vaikutus yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Ukrainan tilanteen myötä tämä riski korostuu tällä hetkellä erityisesti Venäjällä.

Rakentamiseen liittyvät tulevat säädökset ja normit erityisesti energian kulutukseen ja paloturvallisuuteen liittyen saattavat vaikuttaa liiketoiminnan kannattavuuteen.

Lainsäädännöllisiin riskeihin varaudutaan huolehtimalla tuotekehityksessä pitkäjänteisesti siitä, että Honkarakenteen tuotteet vastaavat paikallisia määräyksiä. Honkarakenne hankkii tuotteille tarvittavat hyväksynät jokaisessa kohdemaassa. Erityisesti energiamääräysten kehittyminen ja niihin vastaaminen on tuotekehitystyön seurannassa.

HALLINTOMALLIIN JA RAPORTOINTIPERIAATTEIDEN KESTÄVYYTEEN LIITTYVÄ RISKI

Strategisten riskien alueeseen luetaan myös yhtiön hallintomallin ja raportointiperiaatteiden kestävyys. Honkarakenne noudattaa Helsingin Pörssissä listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä koskevaa Corporate Governance –suositusta. Yhtiö uskoo, että Corporate Governance -suosituksen mukainen selkeä hallinnointimalli, jossa johtamisjärjestelmä sekä henkilöiden vastuut, oikeudet, velvollisuudet ja raportointisuhteet on määritelty selkeästi ja jonka olennaisimmat piirteet ja periaatteet on selostettu myös julkisesti, on omiaan luomaan luottamusta Honkarakenne-konserniin ja sen johtamiseen.

OMISTUKSEN KESKITTYMISEEN LIITTYVÄ RISKI

Saarelainen Oy ja eräät Honkarakenne Oyj:n Saarelaisen sukuun kuuluvat henkilöosakkaat ovat solmineet muutetun osakassopimuksen 17.2.2009. Osakassopimuksen sitoutuneiden tahojen omistusosuus Yhtiön kaikista osakkeista on 16,15 % ja osuus kaikista äänistä 38,23 %. Saarelainen Oy:llä yhdessä osakassopimuksen sitoutuneiden Saarelaisen sukuun kuuluvien henkilöomistajien kanssa on merkittävä osuus Yhtiön äänivallasta. Omistuksen keskittyminen voi joissain tilanteissa vähentää muiden osakkaiden vaikutusvaltaa yhtiössä.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit sisältävät sekä taloudellisia että operatiiviseen toimintaan liittyviä riskejä. Taloudelliset riskit liittyvät liikearvoon sekä aineettomiin oikeuksiin, laskennallisiin verosaamisiin, osingonmaksukykyyn ja verotukseen. Operatiiviseen toimintaan liittyvät riskit liittyvät tuotteisiin, jakeluteihin, henkilöstöön, toimintaan ja prosesseihin.

LIKEARVOON, LASKENNALLISIIN VEROSAAMISIIN JA AINEETTOMIIN OIKEUKSIIN LIITTYVÄT RISKIT

Yhtiöllä on konsernitaseen 31.12.2018 mukaan laskennallisia verosaamisia 2,0 miljoonaa euroa, liikearvoa 0,1 miljoonaa euroa ja muita aineettomia hyödykkeitä 0,2 miljoonaa euroa. Markkinatilanteen muutokset voivat aiheuttaa myös laskennallisten verosaamisten, liikearvon ja aineettomien oikeuksien arvonalentumiseen liittyvää riskiä. Liikearvoista ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintameroon.

Liikearvon arvonalentumistestauksessa sekä laskennallisten verosaamisten arvostusten arvioinnissa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat yhtiön johdon taloudellisiin ennusteisiin. On mahdollista, että rahavirtaennusteisiin liittyvät oletukset eivät toteudu, minkä seurauksena syntyvillä liikearvon ja laskennallisten verosaamisten arvonalennuksilla voi olla epäedullinen vaikutus yhtiön toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Konsernitaseen 31.12.2018 laskennallisiin verosaamisiin sisältyy 0,9 miljoonan euron suuruinen erä, joka liittyy käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin. Verotuksessa vahvistettujen tappioiden perusteella kirjatuista laskennallisista verosaamisista eräännyy 0,2 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2025. Lisäksi verotuksessa vahvistettujen

tappioiden perusteella kirjatuihin laskennallisissa verosaamisissa on 0,3 miljoonan euron suuruinen erä, jolla ei ole erääntymispäivää.

Yhtiön näkemyksen mukaan taseeseen merkityt laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin. Positiivista tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään erityisesti vuosina 2012 - 2016 toteutettuja merkittäviä tehostustoimia ja uudelleen organisoiteja mm. Alajärven tuotantolaitoksesta luopumista, töiden uudelleen järjestelyjä ja laajentumista uusille markkina- ja liiketoiminta-alueille. Nämä toteutetut tehostustoimet ja uudelleen organisoinnit ovat pienentäneet konsernin kuluja ja konsernin tulos on kehittynyt positiivisesti. Konserni on panostanut markkinointiin ja se on tuottanut tulosta, Honkarakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään myös sitä, että konsernin tilauskanta on tilinpäätöshetkellä korkeammalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana edellisellä vuonna. Terveellinen rakentaminen on kasvava trendi markkinoilla ja Honkarakenne on panostanut voimakkaasti terveelliseen rakentamiseen, mm. Honkarakenteella on ainoana hirsitalotiomittajana VTT:n myöntämä sertifikaatti (Terve Talo). Julkis- ja hoivarakentaminen on lähtenyt hyvin käyntiin ja siltä sektorilta on saatu merkittäviä puitesopimuksia ja tilauksia. Myös Kiinan markkinoille tehtyjen panostuksien uskotaan tuottavan tulosta lähivuosina.

Mikäli tulos ei kehity odotetun mukaisesti on mahdollista, että verosaamisia ei ehditä hyödyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonalennus. Tällä voi olla epäedullinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

VEROTUSRISKIT

Mikäli tulevaisuudessa tapahtuvissa verotarkastuksissa havaittaisiin poikkeamia, jotka johtaisivat veronoinnissa mahdollisine korotus- ja sakkoseurauksineen, voi sillä olla olennainen epäedullinen vaikutus yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Yhtiö toimii usealla eri markkina-alueella ja on usean eri maan verosääntelyn kohteena.

TUOTEVASTUURISKIT

Tuotevastuuriskejä pyritään pienentämään kehittämällä tuotteista mahdollisimman käyttäjäturvallisia. Tuotevastuuriskiltä on suojauduttu konsernitaseella vakuutuksella.

TOIMINNALLISET RISKIT JA PROSESSIRISKIT

Honkarakenteen toiminnalliset riskit liittyvät inhimillisen toiminnan, yrityksen sisäisten prosessien tai ulkoisten tapahtumien seurauksiin. Tehdastoimintaan liittyvät operatiiviset riskit minimoidaan muun muassa järjestelmällisellä kehitystyöllä. Uusien valmistustekniikoiden ja tuotantolinjojen käyttöönottoon liittyy kustannusriskejä ja kapasiteettiriskejä. Niiltä pyritään suojautumaan huolellisella suunnittelutyöllä ja henkilöstön kouluttamisella. Riippuvuus keskeisistä tavarantoimittajista voi nostaa konsernin materiaalikustannuksia tai koneiden tai niiden varaosien kustannuksia tai vaikuttaa tuotantoon. Toiminnallisia häiriöitä voi liittyä myös muutoksiin jakelukanavissa ja logistisissa järjestelmissä. Sopimusriskit ovat osa toiminnallisia riskejä.

Honkarakenteella on yksi merkittävä jälleenmyyjä, jonka kautta muodostuu merkittävä osuus konsernin liikevaihdosta ja tuloksesta.

Konsernin liiketoiminta perustuu toimiville ja luotettaville tietojärjestelmille. Niihin liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan mm. kahdentamalla kriittiset tietojärjestelmät, kiinnittämällä huomiota yhteistyökumppaneiden valintaan sekä standardoimalla käytössä olevia työasemamalleja ja ohjelmistoja sekä tietoturvaan liittyviä menettelytapoja. Konsernin liiketoiminnan luonteen mukaisesti myyntisaamiset ja vaihto-omaisuus ovat merkittäviä tase-eriä. Myyntisaamisiin liittyvää luottotappioriskiä hallitaan konsernin ennakkomaksukäytännöillä, takauksilla ja remburssikauppaehdoilla.

Konsernin osaaminen liittyy liiketoimintaprosesseihin, joita ovat markkinointi, myynti, suunnittelu, tuotekehitys, tuotanto ja logistiikka sekä tarvittaviin tukitoimintoihin, joita ovat mm. tietohallinto, talous, henkilöstöasiat ja viestintä. Osaamisen ennakoimaton merkittävä vähentyminen tai henkilöiden uudistumiskyvyn heikkeneminen on riski. Yhtiö pyrkii jatkuvasti lisäämään henkilöstönsä ydin- ja muuta merkittävää osaamista tarjoamalla mahdollisuuksia työssä oppimiseen ja koulutukseen sekä rekrytoimalla tarvittaessa osaavaa uutta henkilöstöä.

VAHINKORISKIT

Konsernitasolla ohjataan keskitetysti käyttöomaisuuden vahinko- ja keskeytysvakuutuksia tavoitteena kattava vakuutussuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille. Lisäksi kaikilla kriittisillä tuotantolinjoilla on automaattinen sprinklausjärjestelmä tulipalojen varalta. Vahinkoriskeihin kuuluvat myös työterveys- ja työsuojausriskit, ympäristöriskit ja onnettomuusriskit. Konserni tarkistaa säännöllisesti vakuutuksensa osana riskien kokonaishallintaa. Vaikka vakuutuksilla pyritään kattamaan ne riskit, jotka ovat taloudellisesti tai muista syistä järkeviä hoitaa vakuuttamalla, vahinkoriskien toteutuminen voi johtaa henkilö- ja omaisuusvahinkoihin tai liiketoiminnan keskeytymiseen.

30. Pääoman hallinta

Honkarakenteen pääoma koostuu omasta pääomasta ja velasta. Pääomanhallinnan pyrkimyksenä on tukea liiketoimintaa varmistamalla toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa. Yhtiön pääomarakenne tavoitteena on taloudellinen toimintaympäristö huomioiden omavaraisuusasteen pitäminen yli 35 prosentissa. Yhtiön pääomanpalautus omistajille koostuu osingoista ja omien osakkeiden hankinnasta.

Pääomarakenne ja keskeiset tunnusluvut

MEUR	2018	2017
Nettorahoitusvelat	-2,3	0,4
Oma pääoma yhteensä	10,1	9,0
Nettovelat ja pääoma yhteensä	7,8	9,4
Omavaraisuusaste (%)	60,8	50,7
Nettovelkaantumisaste (%)	-22,9	4,9

31. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiri koostuu tytäryrityksistä ja ja osakkuusyrittäistä sekä johdosta ja heidän vaikutusvaltauyhtiöistään sekä Saarelaisten osakassopimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä ja heidän määräysvaltauyhtiöistään. Lähipiiriin kuuluva johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja yhtiön johtoryhmästä.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:

YRITYS	KOTIMAA	OMISTUSOSUUS JA OSUUS ÄÄNIVALLASTA (%)
Emoyritys Honkarakenne Oyj	Suomi	
Honka Blockhaus GmbH	Saksa	100
Honka Japan Inc.	Japani	100
Honkarakenne Sarl	Ranska	87
Alajärven Hirsitalot Oy	Suomi	100
Honka-Kodit Oy	Suomi	100
Honka Management Oy	Suomi	100

Honka Management Oy omistaa 286 250 kappaletta Honkarakenne Oyj:n B-lajin osaketta.

Osakkuusyrittäykset

YRITYS	KOTIPAIKKA	OMISTUSOSUUS (%)
Pielishonka Oy	Liekksa	39,3
Puulaakson Energia Oy	Karstula	25,9

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketoimet sekä lähipiirisaimiset ja -velat:

2018	MYYNIT	OSTOT	SAAMISET	VELAT
Osakkuusyrittäykset	147	259	11	0
Johtoon kuuluvat avainhenkilöt	0	0	0	0
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiri	0	83	0	0
Muut lähipiiriin kuuluvat	37	88	0	1
2017	MYYNIT	OSTOT	SAAMISET	VELAT
Osakkuusyrittäykset	182	331	12	48
Johtoon kuuluvat avainhenkilöt	0	0	0	0
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiri	0	0	18	0
Muut lähipiiriin kuuluvat	82	181	8	323

Tavaroiden ja palvelujen hinnoittelu osakkuusyhtiöiden kanssa perustuu markkinaehtoiseen hinnoitteluun.

Vuonna 2018 lähipiiriin kuuluvista ei kirjattu luottotappioita (edellisenä vuonna 18 TEUR).

Osana Honkarakenteen rahoitusjärjestelyjä Honkarakenteen pääomistaja Saarelainen Oy myönsi marraskuussa 2016 Honkarakenne Oyj:lle vakuudettoman pankkilainoille alisteisen juniorilainan summaltaan 300 TEUR. Tämä laina korkoineen maksettiin pois vuonna 2018.

Emoyhtiö Honkarakenne Oyj on vuosina 2010 ja 2011 myöntänyt Honka Management Oy:lle yhteensä 851 TEUR pitkäaikaisen lainan. Lainaa erääntyi maksettavaksi 2016, mutta laina-aikaa on jatkettu. Tästä lainasta tehtiin vuonna 2018 arvonalennuskirjaus 281 TEUR. Arvonalennuskirjauksella ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

32. Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet

	2018	2017
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	630	698
Työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettut etuudet	0	0
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	148	206
Yhteensä	778	904

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät sekä lakisääteisen että vapaaehtoisen eläkejärjestelyn kulut. Eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

Erittely työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista:

	2018	2017
LAKISÄÄTEISET ELÄKKEET		
Toimitusjohtaja		
Marko Saarelainen	40	43
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	50	58
Hallituksen jäsenet	16	15
Lakisääteiset eläkkeet yhteensä	106	117
LISÄELÄKETURVA		
Toimitusjohtaja		
Marko Saarelainen	19	35
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	23	54
Lisäeläketurva	42	89
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet yhteensä	148	206

Johdon palkat ja palkkiot:

	2018	2017
Toimitusjohtaja	232	248
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	286	335
Hallituksen jäsenet	93	86
Yhteensä	611	670

TOIMITUSJOHTAJAN PALKAT JA PALKKIOT

	2018	2017
Saarelainen Marko	232	248
Yhteensä	232	248

HALLITUKSEN JÄSENTEN PALKAT JA PALKKIOT

	2018	2017
Ristola Arimo, puheenjohtaja	29	18
Kohtamäki Timo	17	11
Ruponen Helena, hallituksessa 13.4.2018 lähtien	14	0
Saarelainen Anita, hallituksessa 13.4.2018 asti	4	15
Saarelainen Kari, hallituksessa 13.4.2018 lähtien	14	0
Saarimäki Kyösti	17	11
Tiitinen Arto pj. 7.4.2017 asti	0	12
Häggblom Rainer, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	5
Rauhaniemi Kati, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	5
Saarelainen Jukka, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	5
Saarelainen Mauri, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	6
Yhteensä	93	86

Johdon eläkesitoumukset ja irtisanomiskorvaukset

Honkarakenne Oyj:n toimitusjohtajan eläkeikään ei ole tehty erityissopimuksia. Peruseläke on maksupohjainen, jonka lisäksi hänelle, niin kuin konsernin johtoryhmään kuuluville, on tehty maksupohjainen järjestely, jonka kulut on eritelty kohdassa työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet.

Honkarakenne Oyj:n toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kk, minkä lisäksi hänelle maksetaan 6 kk:n palkkaa vastaava korvaus, mikäli toimitusuhde päättyy yhtiön aloitteesta.

33. Konsernin tunnusluvut

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT		IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
		2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	MEUR	48,86	43,41	36,08	39,11	45,51
Liikevoitto	MEUR	1,62	1,67	-0,81	-1,08	-2,17
	% liikevaihdosta	3,3	3,9	-2,2	-2,8	-4,8
Tulos ennen veroja	MEUR	1,49	1,70	-1,15	-1,72	-2,52
	% liikevaihdosta	3,1	3,9	-3,2	-4,4	-5,5
Oman pääoman tuotto	%	12,3	11,1	-19,6	-13,0	-19,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,6	9,5	-6,7	-1,9	-7,9
Omavaraisuusaste	%	60,8	50,7	41,0	37,1	37,0
Nettorahoitusvelat	MEUR	-2,3	0,4	5,0	6,5	8,2
Nettovelkaantumisaste	%	-22,9	4,9	74,7	81,4	92,1
Bruttoinvestoinnit	MEUR	1,1	0,5	0,1	0,1	0,9
	% liikevaihdosta	2,2	1,2	0,2	0,2	2,1
Tutkimus- ja kehitysmenot	MEUR	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
	% liikevaihdosta	0,5	0,6	0,8	0,9	1,0
Tilaukanta	MEUR	24,8	23,0	16,3	15,0	12,5
Henkilöstö keskimäärin		147	137	136	139	161
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT *)						
Tulos/osake	euro	0,20	0,15	-0,29	-0,22	-0,39
Osinko/osake *)	euro	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osinko/tulos, %	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Efekttiivinen osinkotuotto	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oma pääoma/osake	euro	1,73	1,53	1,34	1,56	1,75
P/E -luku		9,9	23,5	neg.	neg.	neg.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT		IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
OSAKKEEN KURSSIKEHITYS						
Vuoden ylin kurssi	euro	4,02	3,92	1,78	2,50	2,95
Vuoden alin kurssi	euro	1,88	1,55	1,20	1,52	1,68
Tilinpäätöspäivän kurssi	euro	1,99	3,61	1,65	1,60	1,70
Osakekannan markkina-arvo **)	MEUR	11,6	21,1	8,0	7,8	8,2
Osakkeiden vaihto	vaihdon arvo MEUR	7,6	10,9	1,8	1,2	1,3
	vaihdon määrä, tuhatta kpl	2 396	3 762	1 198	702	549
	% osuus osakkeiden kokonaismäärästä	41,0	66,3	24,7	14,5	11,3
OSAKKEIDEN OIKAISTU LUKUMÄÄRÄ ***)						
	tilikauden lopussa, tuhatta kpl	5 847	5 847	4 847	4 847	4 847
	keskimääräinen tilikaudella, tuhatta kpl*)	5 847	5 677	4 989	4 989	4 982

*) Hallituksen esitys

**) A-osakkeen arvona on käytetty B-osakkeen kurssia

***) Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on vähennetty

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO-%

$$\frac{\text{Tilikauden voitto / tappio}}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskiarvo}} \times 100$$

SIJOITETUN PÄÄOMA TUOTTO-%

$$\frac{\text{Tilikauden voitto / tappio ennen veroja}}{\text{Oma pääoma + rahoitusvelat, keskiarvo}} \times 100$$

OMAVARAISUUSASTE, %

$$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

NETTORAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat - rahavarat

NETTOVELKAANTUMISASTE, % (gearing)

$$\frac{\text{Rahoitusvelat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$$

TULOS/OSAKE

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto / tappio}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$$

OSINKO/TULOS, %

$$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$$

EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO-%

$$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakkeen viimeinen pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}} \times 100$$

OMA PÄÄOMA/OSAKE

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$$

HINTA/VOITTOSUHDE (P/E)

$$\frac{\text{Osakkeen päätöskurssi}}{\text{Tulos/osake}}$$

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
LIIKEVAIHTO	46 501	40 099
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-46	1 624
Valmistus omaan käyttöön (+)	120	243
Liiketoiminnan muut tuotot	64	231
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-23 273	-21 417
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-73	-313
Ulkopuoliset palvelut	-9 243	-6 946
Henkilöstökulut	-7 245	-6 623
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 218	-1 641
Arvonalentumiset	-61	
Liiketoiminnan muut kulut	-5 389	-3 745
Liikevoitto/-tappio	138	1 513
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		
Muut korko- ja rahoitustuotot	141	98
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-345	-302
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-66	1 309
TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21	
TULOVEROT		
Maksetut verot		
Laskennallisen verosaamisen muutos	-332	-521
Tilikauden voitto/tappio	-377	788

Emoyhtiön tase (FAS)

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	32	53
Ennakkomaksut	174	70
	206	122
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	889	891
Rakennukset ja rakennelmat	4 453	5 042
Koneet ja kalusto	2 485	2 707
Muut aineelliset hyödykkeet	139	169
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	585	143
	8 551	8 953
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	318	376
Osuudet osakkuusyhteisöissä	387	439
Muut osakkeet ja osuudet		42
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 600	1 600
	2 304	2 458
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11 062	11 533

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset tuotteet	2 445	2 241
Valmiit tuotteet / Tavarat	1 318	1 568
Muu vaihto-omaisuus	859	931
	4 621	4 740
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	570	851
Lainasaamiset	21	20
Laskennalliset verosaamiset	305	637
	895	1 507
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	1 605	1 335
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	519	1 288
Saamiset osakkuusyhtiöiltä	11	12
Muut saamiset	232	509
Siirtosaamiset	30	73
	2 396	3 218
Rahat ja pankkisaamiset	2 813	1 999
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	10 726	11 465
Vastaavaa yhteensä	21 788	22 998

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	520	520
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	8 079	8 079
Edellisten tilikausien voitto	-9 161	-9 949
Tilikauden voitto / tappio	-377	788
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 959	9 336
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero		21
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	360	349
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 343	2 098
Velat saman konsernin yrityksille	1 800	1 800
Velat lähipiirille		300
	3 143	4 198
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	450	1 178
Saadut ennakot	4 671	3 694
Ostovelat	1 448	1 800
Velat saman konsernin yrityksille	567	139
Muut velat	154	268
Siirtovelat	2 037	2 015
	9 326	9 094
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 469	13 292
Vastattavaa yhteensä	21 788	22 998

Emoyhtiön rahoituslaskelma

TEUR	2018	2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden tulos	-377	788
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	1 279	1 641
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	497	-406
Rahoitustuotot ja -kulut	204	204
Muut oikaisut	292	372
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	1 895	2 598
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	781	424
Vaihto-omaisuuden muutos	119	-1 312
Lyhytaikaisten velkojen muutos	993	1 386
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	3 788	3 096
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-261	-506
Saadut osingot liiketoiminnasta	0	1
Saadut korot liiketoiminnasta	116	77
Liiketoiminnan rahavirta	3 643	2 668

TEUR	2018	2017
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineell. ja aineett. hyödykkeisiin	-1 099	-530
Aineell. ja aineett. hyödykkeiden luovutusvoitot	52	132
Investointien rahavirta	-1 047	-398
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Osakeanti	0	1 500
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksu	-1 783	-1 775
Rahoituksen rahavirta	-1 783	-275
Rahavarojen muutos	814	1 995
Rahavarat tilikauden alussa	1 999	4
Rahavarat tilikauden lopussa	2 813	1 999

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet (FAS)

LAATIMISPERIAATTEET

KÄYTTÖOMAISUUS

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuon.

Rakennukset ja rakennelmat sisältävät aikaisemmin voimassa olleen kirjjanpitolain mukaan kirjattuja arvonoroktuksia ja näiden arvonorostusten perusteiden olemassaoloa arvioidaan vuosittain.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin. Koneet ja kalustot ryhmässä tehtaiden uusien tuotantolinjojen poistoajat ovat 12 vuotta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	5 - 10 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	10 - 30 vuotta
Koneet ja kalusto	3 - 12 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3 - 10 vuotta

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuuteen sisältyvät erät on arvostettu fifo-periaatteen mukaisesti välittömään hankintamenuon, todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutushintaan, mikäli se on alhaisempi.

LIKEVAIHTO

Liikevaihtoon kirjataan varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonnlisävero. Myyntituotot kirjaan, kun tuote on luovutettu asiakkaalle.

JOHDANNAISET

Yhtiön johdannaiset sisältävät valuuttatermiinejä ja koronvaihtosopimuksia. Valuuttatermiineillä suojaudutaan ennakoitujen valuuttamääräisten myyntien rahavirtojen muutokselta. Yhtiö suojaa ennakoiduista 12 kuukauden tulevasta valuuttamääräisistä kassavirroistaan valuuttatermiineillä 0-60 %.

Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahalaitoslainoja vaihtuvakorko kiinteäksi koroksi. Koronvaihtosopimukset on määritelty alkuperäiseltä juoksuajaltaan maksimissaan 10 vuodeksi ja korko määritellään kolmen ja kuuden kuukauden välein.

Johdannaiset on arvostettu tilinpäätöksessä käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti muihin rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tilinpäätöshetkellä yhtiöllä ei ollut voimassa olevia johdannaissopimuksia.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiöiden kautta.

LASKENNALLISTEN VEROJEN KIRJAAMINEN

Laskennallinen verovelka tai -verosaaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

1. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT (TEUR)

1.1. Liikevaihto markkina-alueittain

	2018	2017
Suomi (Finland)	31 007	24 388
Venäjä ja IVY (Russia & CIS)	7 563	9 350
Global Markets	7 931	6 361
Yhteensä	46 501	40 099

1.2. Liiketoiminna muut tuotot

	2018	2017
Avustukset	0	32
Vuokratuotot	27	41
Käyttöomaisuuden myyntituotot	7	125
Hyvitys toimimattomasta käyttöomaisuudesta	29	0
Muut liiketoiminnan muut tuotot	0	33
Yhteensä	64	231

1.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

HENKILÖSTÖKULUT	2018	2017
Palkat	6 038	5 476
Eläkekulut	1 035	961
Sosiaalikulut	172	187
Yhteensä	7 245	6 623
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN		
Työntekijät	72	66
Toimihenkilöt	67	64
Yhteensä	139	130
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ HENKILÖTYÖVUOSINA KESKIMÄÄRIN		
Työntekijät	69	50
Toimihenkilöt	54	61
Yhteensä	123	111

JOHDON PALKAT JA PALKKIOT	2018	2017
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	325	335
TOIMITUSJOHTAJAN PALKAT JA PALKKIOT		
Saarelainen Marko	232	248
HALLITUKSEN JÄSENTEN PALKAT JA PALKKIOT		
Ristola Arimo, puheenjohtaja	29	18
Kohtamäki Timo	17	11
Ruponen Helena, hallituksessa 13.4.2018 lähtien	14	0
Saarelainen Anita, hallituksessa 13.4.2018 asti	4	15
Saarelainen Kari, hallituksessa 13.4.2018 lähtien	14	0
Saarimäki Kyösti	17	11
Tiitinen Arto pj. 7.4.2017 asti	0	12
Hägglom Rainer, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	5
Rauhaniemi Kati, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	5
Saarelainen Jukka, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	5
Saarelainen Mauri, hallituksessa 7.4.2017 asti	0	6
Yhteensä	93	86

1.4. Liiketoimet lähipiirin kanssa

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA (TEUR)	2018	2017
Ostot lähipiiriin kuuluvilta	429	513
Myynnit lähipiiriin kuuluville	185	264
Saamiset lähipiiriin kuuluvilta	11	872
Velat lähipiiriin kuuluville	2	371
Luottotappiot lähipiiriin kuuluvista	0	18

Lähipiiri koostuu tytäryrityksistä ja osakkuusyrityksistä sekä johdosta ja heidän vaikutusvaltauyhtiöistään sekä Saarelaisten osakassopimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä ja heidän määräysvaltauyhtiöistään. Lähipiiriin kuuluva johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja yhtiön johtoryhmästä.

Osana Honkarakenteen rahoitusjärjestelyjä Honkarakenteen pääomistaja Saarelainen Oy myönsi marraskuussa 2016 Honkarakenne Oy:lle vakuudettoman pankkilainoille alisteisen juniorilainan summaltaan 300 TEUR. Vuonna 2018 tämä laina korkoineen maksettiin pois.

Emoyhtiö Honkarakenne Oyj on vuosina 2010 ja 2011 myöntänyt Honka Management Oy:lle yhteensä 851 TEUR pitkäaikaisen lainan. Laina erääntyi maksettavaksi 2016, mutta laina-aikaa on jatkettu. Tästä lainasta tehtiin vuonna 2018 alaskirjaus summaltaan 281 TEUR.

Lähipiiritapahtumat ovat ehdoiltaan markkinaehtoisia tavanomaisia liiketapahtumia.

1.5. Poistot ja arvonalennukset

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	2018	2017
Aineettomat oikeudet	39	92
Rakennukset ja rakennelmat	534	548
Koneet ja kalusto	523	914
Muut aineelliset hyödykkeet	123	87
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	1 218	1 641
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	61	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	1 279	1 641

1.6. Tilintarkastajan palkkiot

	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	59	103
Veroneuvonta	0	0
Muut palkkiot	5	22
Yhteensä	63	125

1.7. Rahoitustuotot ja -kulut

	2018	2017
Osingot saman konsernin yrityksiltä	0	0
Osingot muilta	0	1
Korkotuotot	32	23
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-153	28
Korkokulut	-167	-181
Muut rahoituskulut	-15	-18
Kurssivoitot/-tappiot	99	-69
Arvonmuutokset valuuttajohdannaisista	0	13
Yhteensä	-204	-204

1.8. Tuloverot

	2018	2017
Maksetut verot	0	0
Laskennallisen verosaamisen muutos	-332	-521
Yhteensä	-332	-521

2 Taseen liitetiedot (TEUR)

2.1 Emoyhtiön aineettomat hyödykkeet 2018

	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	ENNAKKOMAKSUT	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	5 102	2 091	70	7 262
Lisäykset	0	0	372	372
Vähennykset	0	0	-250	-250
Siirrot erien välillä	18	0	-18	0
Hankintameno 31.12.	5 120	2 091	174	7 385
Kertyneet poistot 1.1.	-5 049	-2 091	0	-7 140
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poistot	-39	0	0	-39
Arvon alentumiset	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-5 088	-2 091	0	-7 179
Kirjanpitoarvo 31.12.	32	0	174	206

2.1 Emoyhtiön aineettomat hyödykkeet 2017

	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	ENNAKKOMAKSUT	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	5 095	2 091	0	7 186
Lisäykset	7		70	77
Hankintameno 31.12.	5 102	2 091	70	7 262
Kertyneet poistot 1.1.	-4 957	-2 091	0	-7 048
Tilikauden poistot	-92			-92
Kertyneet poistot 31.12.	-5 049	-2 091	0	-7 140
Kirjanpitoarvo 31.12.	53	0	70	122

2.2. Emoyhtiön aineelliset hyödykkeet 2018

	MAA- JA VESIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKEN-ERÄISET HANKINNAT	AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	868	15 893	27 634	2 540	143	47 078
Lisäykset	0	0	145	220	597	962
Vähennykset	-2	-95	-17	-130	0	-245
Erien väliset siirrot	0	0	155	0	-155	0
Hankintameno 31.12.	865	15 798	27 917	2 630	585	47 796
Kertyneet poistot 1.1.	0	-11 321	-24 927	-2 371	0	-38 619
Vähennysten kertyneet poistot	0	40	17	3	0	60
Tilikauden poistot	0	-534	-523	-123	0	-1 180
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	-11 815	-25 432	-2 491		-39 738
Arvonkorotukset	24	470				494
Kirjanpitoarvo 31.12.	889	4 453	2 485	139	585	8 551

Arvonkorotukset perustuvat omaisuuden arvoista tehtyihin arviointeihin.

2.2. Emoyhtiön aineelliset hyödykkeet 2017

	MAA- JA VESIALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKEN-ERÄISET HANKINNAT	AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	844	15 909	27 530	2 482	46	46 811
Lisäykset	30		115	30	323	499
Vähennykset	-7	-26	-11	-188		-231
Erien väliset siirrot		10		216	-226	0
Hankintameno 31.12.	868	15 893	27 634	2 540	143	47 078
Kertyneet poistot 1.1.	0	-10 798	-24 024	-2 472		-37 294
Vähennysten kertyneet poistot		26	11	188		225
Tilikauden poistot		-548	-914	-87		-1 549
Arvonalentumiset						0
Kertyneet poistot 31.12.	0	-11 321	-24 927	-2 371		-38 619
Arvonkorotukset	24	470				494
Kirjanpitoarvo 31.12.	891	5 042	2 707	169	143	8 953

Arvonkorotukset perustuvat omaisuuden arvoista tehtyihin arviointeihin.

2.3. Sijoitukset

Emoyhtiön sijoitukset 2018

	OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISTÄ	OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	MUUT SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ	SIJOITUKSET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	376	439	42	1 600	2 458
Lisäykset					0
Arvonlennusten peruutus	-59	-53	-42	0	-153
Hankintameno 31.12.	318	387	0	1 600	2 304
Kirjanpitoarvo 31.12.	318	387	0	1 600	2 304

Emoyhtiöllä on Saksan tytäryhtiöltä pitkäaikainen pääomainsaaminen 1 600 TEUR, joka on arvostettu hankintamenuun. Saksan yhtiön oma pääoma tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 on 779 TEUR negatiivinen ilman pääomainsaamia.

Johdon näkemyksen mukaan Saksan yhtiön odotetaan kasvavan tulevina vuosina. Saksan yhtiön tasearvot on arvostettu liiketoimintasuunnitelman tulevaisuuden kassavirtojen perusteella.

Emoyhtiön sijoitukset 2017

	OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISTÄ	OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	MUUT SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ	SIJOITUKSET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	348	439	42	1 600	2 430
Lisäykset					0
Arvonlennusten peruutus	28				28
Hankintameno 31.12.	376	439	42	1 600	2 458
Kirjanpitoarvo 31.12.	376	439	42	1 600	2 458

Osuudet konsernin yrityksissä rivi arvonalentumisten peruutus koostuu Honka Management Oy:n osakkeista vuonna 2014 tehdyn arvonalennuksen peruutuksesta.

Emoyhtiöllä on Saksan tytäryhtiöltä pitkäaikainen pääomainsaaminen 1 600 TEUR, joka on arvostettu hankintamenuun. Saksan yhtiön oma pääoma tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 on 836 TEUR negatiivinen ilman pääomainsaamia.

Johdon näkemyksen mukaan Saksan yhtiön odotetaan kasvavan tulevina vuosina. Saksan yhtiön tasearvot on arvostettu liiketoimintasuunnitelman tulevaisuuden kassavirtojen perusteella.

2.4. Emoyhtiön omistamat tytäryhtiö- ja osakkuusyhtiöosakkeet

KONSERNIYRITYKSET	EMOYHTIÖN JA KONSERNIN OMISTUS- JA ÄÄNIVALTA
Honka Blockhaus GmbH, Saksa	100 %
Honka Japan Inc., Japani	100 %
Honkarakenne Sarl, Ranska	87 %
Alajärven Hirsitalot Oy, Alajärvi	100 %
Honka-Kodit Oy, Tuusula	100 %
Honka Management Oy	100 %
OSAKKUUSYRITYKSET	EMOYHTIÖN JA KONSERNIN OMISTUS- JA ÄÄNIVALTA
Pielishonka Oy, Lieksa	39 %
Puulaakson Energia Oy, Karstula	26 %

2.5. Vaihto-omaisuus

Muu vaihto-omaisuus koostuu lomaosakkeista 84 TEUR (91 TEUR) ja maa-alueista 775 TEUR (840 TEUR). Muu vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan käypään markkina-arvoon.

2.6. Saamiset

2.6.1. Pitkäaikaiset saamiset

SAAMISET, JOTKA ERÄÄNTYVÄT YLI YHDEN VUODEN KULUTTUA	2018	2017
Lainasaamiset	21	20
Lainasaamiset ylimmän johdon omistamalta yhtiöltä	570	851

2.6.2. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

	2018	2017
Versaamiset	305	637

Tilinpäätöksen verosaamiset koostuvat emoyhtiön vahvistetuista tappioista lasketusta verosaamisesta. Tilinpäätöksen yhteydessä on tehty johdon huolellinen arviointi tappioista kirjattujen verosaatavien arvostamisesta. Kirjatut verosaamiset perustuvat johdon näkemykseen tulevaisuuden kehityksestä.

Tulevaa tuloskehitystä tukeva näyttö: Tilikaudet 2017 ja 2018 olivat konsernissa voitollisia. Vaikka konserni on aikaisempina vuosina tehnyt tappiollisia tuloksia yhtiön näkemyksen mukaan taseeseen merkityt laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin.

Positiivista tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään erityisesti vuosina 2012-2016 toteutettuja merkittäviä tehostustoimia ja uudelleenorganisointeja mm. Alajärven tuotantolaitoksesta luopumista, töiden uudelleen järjestelyjä ja laajentamista uusille markkina- ja liiketoiminta-alueille. Nämä toteutetut tehostustoimet ja uudelleenorganisoinnit ovat pienentäneet konsernin kuluja ja konsernin tulos on kehittynyt positiivisesti.

Alla on esitetty konsernin tuloksen ennen veroja kehittyminen vuosina 2015-2018:

	2018	2017	2016	2015
Konsernin tulos ennen veroja	1 491	1 696	-1 152	-1 723

Yhtiön liikevaihto on noussut viime vuosina. Konserni on panostanut markkinointiin ja se on tuottanut tulosta, Honkarakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään myös sitä, että konsernin tilauskanta on tilinpäätöshetkellä korkeammalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana edellisellä vuonna.

Terveellinen rakentaminen on kasvava trendi markkinoilla ja Honkarakenne on panostanut voimakkaasti terveelliseen rakentamiseen, mm. Honkarakenteella on ainoana hirsitalotoimittajana VTT:n myöntämä sertifikaatti (Terve Talo). Honkarakenne on laajentanut tuotevalikoimaansa ja uusien tuotteiden uskotaan tuovan lisää liikevaihtoa. Kiinan markkinoille tehtyjen panostuksien uskotaan tuottavan tulosta lähivuosina.

Olenaisimmat erät, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista

	2018	2017
Vuosina 2012-2013 tehty uudelleenjärjestelyvaraus	0	129
Vuosina 2010-2017 tehdyt maa-alueiden alaskirjaukset	637	499
Vuosina 2016-2018 hyllytetyt poistot	2 488	3 023
	3 125	3 651

2.6.3. Lyhytaikaiset saamiset

SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ	2018	2017
Myyntisaamiset	545	1162
Muut saamiset	64	127
Yhteensä	519	1289

2.6.4. Siirtosaamiset

	2018	2017
Jaksotetut takausmaksut	23	0
Jaksotettu Tekes-avustus	0	32
Lisäprovision ennakkomaksu	0	36
Muut siirtosaamiset	6	5
	29	73

2.7. Oma pääoma

	2018	2017
Osakepääoma 1.1.	9 898	9 898
Osakepääoma 31.12.	9 898	9 898
Ylikurssirahasto 1.1.	520	520
Ylikurssirahasto 31.12.	520	520
Sidottu oma pääoma yhteensä	10 418	10 418
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	8 079	6 579
Osakeanti	0	1 500
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	8 079	8 079
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	-9 161	-9 949
Edellisten tilikausien voittovaroihin kohdistuvat oikaisut	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-377	788
Voittovarot 31.12.	-9 538	-9 161
Vapaa oma pääoma	-1 459	-1 082
Oma pääoma yhteensä	8 959	9 336

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.

	2018	2017
Voitto edellisiltä tilikausilta	-9 161	-9 949
Edellisten tilikausien voittovaroihin kohdistuvat oikaisut	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-377	788
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	8 079	8 079
Lähipiirilainat	0	-851
Yhteensä	-1 459	-1 933

Laskelma voitonjakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.

	2018	2017
Voitto edellisiltä tilikausilta	-9 161	-9 949
Edellisten tilikausien voittovaroihin kohdistuvat oikaisut	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-377	788
Lähipiirilainat	0	-851
Yhteensä	-9 538	-10 012

Emoyhtiön osakkeet jakautuvat osakelajeittain seuraavasti:

	ÄÄNET	KPL
A-osakkeet yhteensä (20 ääntä/osake)	6 001 920	300 096
B-osakkeet yhteensä (1 ääni/osake)	5 911 323	5 911 323
A ja B -osakkeet yhteensä	11 913 243	6 211 419

2.8. Pakolliset varaukset

	2018	2017
Takuuvaraus	195	170
Riitatapauksista johtuvat varaukset	50	50
Uudelleenjärjestelyvaraus, lyhytaikainen	114	129
Yhteensä	360	349

Takuuvaraus

Yhtiö antaa tuotteilleen takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut viat korjataan yhtiön kustannuksella tai asiakkaalle annetaan vastaava uusi tuote. Takuuvaraus perustuu aikaisempien vuosien kokemukseen viallisista tuotteista.

Riitatapauksista johtuvat varaukset

Konsernilla on kaksi keskeneräistä riitapausta 31.12.2018 (31.12.2017 kaksi keskeneräistä). Varauksen arvioidaan realisoituvan lähivuosina.

Uudelleenjärjestelyvaraus

Vuosina 2017 ja 2018 ei kirjattu uutta uudelleenjärjestelyvarausta.

Vuosina 2013-2015 kirjattiin tuotannon keskittämiseen Karstulaan liittyvää uudelleenjärjestelyvarausta yhteensä 434 TEUR. Varaus koostui Alajärven tehdaskiinteistön ylläpitokuluista sekä henkilöstön irtisanomisiin liittyvistä kuluista. Tästä varauksesta on käytetty vuosina 2014-2018 yhteensä 320 TEUR. Tilinpäätöksissä 2018 ja 2017 jäljellä oleva tuotannon keskittämiseen liittyvä varaus koostuu irtisanomisiin liittyvistä kuluista.

2.9. Vieras pääoma

2.9.1 Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua

	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta sisältää shekkitali- luottoja	0	305

Velat saman konsernin yrityksille

	2018	2017
Muut velat	1 800	1 800

2.9.2. Lyhytaikainen vieras pääoma

VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE	2018	2017
Ostovelat	110	0
Muut velat	457	57
Siirtovelat	0	82
Yhteensä	567	139

2.9.3. Siirtovelat

Olellisimmat siirtovelat

	2018	2017
Palkat ja palkkiot sosiaalikuluihin	1 075	1 097
Korkovelka	3	37
Myyntiprovisiot	188	207
Ostolaskujen jaksotukset	216	263
Jälkikulujaksotus	423	380
Muut kulujaksotukset	131	113
	2 036	2 097

3. Annetut vakuudet

Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöön, yrityskiinnityksiä ja pantattuja osakkeita

	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	1 793	3 276
Yhteensä	1 793	3 276

Edellisten vakuudeksi annetut

	2018	2017
Kiinteistökiinnitykset	7 432	12 081
Yrityskiinnitykset	210	5 306
Yhteensä	7 642	17 387

Annetut takaukset

	2018	2017
Omasta puolesta	2 499	2 435
Yhteensä	2 499	2 435

Leasingsopimuksista maksettavat määrät

	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	77	78
Myöhemmin maksettavat	91	90
Yhteensä	168	168

HONKARAKENNE OYJ

Voitonjakoehdotus

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Tuusulassa 13. päivänä helmikuuta 2019

Arimo Ristola
puheenjohtaja

Timo Kohtamäki

Helena Ruponen

Kari Saarelainen

Kyösti Saarimäki

Marko Saarelainen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kuopiossa 15. päivänä maaliskuuta 2019

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Elina Laitinen
KHT

Ernst & Young Oy
Vuorikatu 36 C
00100 KUOPIO
Finland

Puhelin 0400 377 666
www.ey.com/fin
Y-tunnus 2204039-6,
kotipaikka Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Honkarakenne Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Honkarakenne Oyj:n (y-tunnus 0131529-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenvedo merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa 7.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

1 (4)

Olemme ottaneet tilintarkastuksessaamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällytynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Myyntien tuloutus <i>Viittaamme konsernitiilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 2</i></p> <p>Konserni valmistaa ja myy hirs- ja massiivipuutalopaketteja, niiden suunnittelu- ja rakentamispalveluja sekä hirsiaihoita ja tuotantoprosessin yhteydessä syntyviä sivutuotteita. Myyntituotot tuotteista ja palveluista kirjataan, kun tuotteisiin tai palveluihin liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle joko ajan kuluessa tai yhtenä hetkenä.</p> <p>Liikevaihto on konsernissa käytetty keskeinen suorituskäytön mittari, mikä saattaa luoda kannustimen myyntituotosten ennenaikaiselle tuloutukselle. Myyntituotosten tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuotosten oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.</p>	<p>Myyntituotosten kirjaamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioimisen myyntituotosten kirjaamisen osalta ja laskentaperiaatteiden vertaamisen sovellettaviin laskentastandardeihin; • myyntituotosten tuloutuksen testaamisen, sisältäen soveltuvin osin sisäisten kontrollien testauksen. Testauksemme sisälsi mm. tuloutetun myyntien vertaamista asiakassopimuksiin, rahtikirjoihin ja/tai asiakashyväksymiin; • myyntituotosten ajallista kohdistamista testasimme kohdennetusti tilinpäätöstä edeltävien ja sen jälkeisten tapahtumien osalta; • myyntituotot liittyvät analyttiset aineistotarkastustoimenpiteet; ja • liitetietojen arvioinnin myyntituotosten osalta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa.

2 (4)

Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaiset virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovelletun tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumia tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidemme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviin tapauksiin niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 13.4.2018 alkaen yhden vuoden ajan.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 15.3.2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Elina Laitinen
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (CG-selvitys) 2018

Johdanto

listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2015 (voimaan 1.1.2016). Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistyksen internet-sivuilla www.cgfinland.fi.

Hallinnointikoodin edellyttämät tiedot ovat nähtävissä yhtiön kotisivuilla internetissä osoitteessa <https://honka.com/en/sijoittajat/hallinto/>.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä.

1. Hallituksen kokoonpano ja toiminta

Hallitukseen on kuuluvut vuonna 2018:

ARIMO RISTOLA

Hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen jäsen vuodesta 2017

- Syntynyt 1946
- Taloustieteiden maisteri
- Hallitusammattilainen
- Omistaa 20.000 Honkarakenteen A-sarjan osaketta ja 100 Honkarakenteen B-sarjan osaketta, lisäksi määräysvalta yhtiö AKR-Invest Oy omistaa 1.000.000 Honkarakenteen B-sarjan osaketta
- Ei ole riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista
- On yhtiöstä riippumaton

TIMO KOHTAMÄKI

Hallituksen jäsen vuodesta 2017

- Syntynyt 1963
- Diplomi-insinööri, tekniikan lisensiaatti
- Toimitusjohtaja Foudia Housing Oy
- Ei omista Honkarakenteen osakkeita
- On merkittävistä osakkeenomistajista riippumaton
- On yhtiöstä riippumaton

HELENA RUPONEN

Hallituksen jäsen 13.4.2018 lähtien

- Syntynyt 1961 Pielisjärvellä
- Merkonomi, Ikaalisten kauppaoppilaitos, 1980, Talouspäällikön tutkinto, Markkinointi-Instituutti 1992
- Honkarakenne Oyj:n myynti- ja markkinointiosaston sekä taloushallinnon eri tehtävissä 1984-2007, Honkarakenne Oyj:n hallituksen sihteeri 1996-2001, Honkarakenne Oyj:n hallituksen jäsen 2002-2003, Oy Timberheart Ltd:n talouspäällikkö ja hallituksen sihteeri 2007-2010, Saarelainen Oy:n hallituksen jäsen 2012-2018.
- Omistaa 55.150 B-osaketta.
- Ei ole riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.
- On yhtiöstä riippumaton.

KARI SAARELAINEN

Hallituksen jäsen 13.4.2018 lähtien

- Syntynyt 1962 Pielisjärvellä
- Kauppatieteiden maisteri, Jyväskylän yliopisto, 1992
- Artepro Oy:n johtaja 2004-, osakas ja hallituksen puheenjohtaja 1999-, Saarelainen Oy:n hallituksen puheenjohtaja 2017-2018, Veljekset Saarelaisen säätiö sr:n puheenjohtaja 2017-2018, Honkarakenne Oyj:n hallituksen jäsen 2004-2008 ja Itävalta-Sveitsi vientipäällikkö 2001-2004, Epira Oy:n hallituksen jäsen 2005-2010 ja toimitusjohtaja 1992-2001.
- Omistaa 5.950 Honkarakenteen A-osaketta ja 16.118 B-osaketta.
- Ei ole riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.

- On yhtiöstä riippumaton.

KYÖSTI SAARIMÄKI

Hallituksen jäsen vuodesta 2017

- Syntynyt 1950
- Diplomi-insinööri, ekonomi
- Hallitusammattilainen
- Omistaa 10.000 Honkarakenteen B-sarjan osaketta
- On merkittävistä osakkeenomistajista riippumaton
- On yhtiöstä riippumaton

ANITA SAARELAINEN

Hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien 13.4.2018 asti.

- Syntynyt 1954
- Kauppatieteiden tohtori
- Tietokirjailija, yrittäjä
- Omistaa 3.252 Honkarakenteen A-osaketta ja 30.375 B-osaketta
- Ei ole riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista
- On yhtiöstä riippumaton

Honkarakenne Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsee vuosittain yhtiön hallitukseen vähintään kolme ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja päättää mahdollisten hallituksen valiokuntien perustamisesta sekä niiden kokoonpanosta. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

Honkarakenne Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsee vuosittain yhtiön hallitukseen vähintään kolme ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja päättää mahdollisten hallituksen valiokuntien perustamisesta sekä niiden kokoonpanosta. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpido ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus päättää Honkarakennetta koskevista laajakantoisista ja periaatteellisista merkittävistä asioista.

Hallituksen kokouksiin osallistuu toimitusjohtaja asioiden esittelijänä ja talousjohtaja, joka toimii hallituksen sihteerinä. Muut Honkarakenteen johtoryhmän jäsenet voivat osallistua kokouksiin tarvittaessa.

Hallinnon ja toiminnan asianmukaisen järjestämisen lisäksi hallituksen tehtävänä on päättää

- yhtiön strategiasta, päämääristä ja tavoitteista
- vahvistaa konsernin toimintasuunnitelma ja budjetti
- päättää yhtiön toimintapolitiikasta
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätös ja puolivuotiskatsaukset
- päättää yritysostoista ja -järjestelyistä
- päättää ja hyväksyä konsernin rahoituspolitiikka
- päättää merkittävistä investoinneista, kiinteistökaupoista ja vastuusitoumuksista
- vahvistaa konsernin raportointimenettelyt ja sisäisen tarkastuksen organisoinnista
- päättää konsernirakenteesta ja -organisaatiosta
- laatia osinkopolitiikka
- nimittää toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan, toimitusjohtajan varamiehen sekä päättää heidän palkka- ja muista eduistaan
- päättää konsernin johtoryhmän palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä
- vastata yrityksen arvon kehityksestä
- vastata muista hallitukselle osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä tai muualla säädetyistä tehtävistä

Hallitus laatii toimintaansa varten vuosittain etukäteen kirjallisen työjärjestyksen. Sen mukaisesti hallitus kokoontuu aikataulutettuihin kokouksiin (8–10 kokousta/vuosi) sekä lisäksi tarvittaessa pidettäviin kokouksiin. Yhteensä hallituksen kokouksia on 8–20 kokousta vuodessa. Työjärjestyksessä aikataulutetuissa kokouksissa on etukäteen sovittu teema tai teemoja ja lisäksi niissä käsitellään yhtiön nykytilaa ja tulevaisuutta toimitusjohtajan antaman informaation pohjalta. Tarvittaessa hallituksen kokouksiin voidaan kutsua kuultavaksi asiantuntijoita joko yhtiön sisältä tai ulkopuolelta.

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Hallituksen jäsenten palkkiot ovat varsinaisen yhtiökokouksen 13.4.2018 tekemän päätöksen mukaisesti 2.500 euroa/kk puheenjohtajalle ja 1.500 euroa/kk muille jäsenille. Ennen varsinaista yhtiökokousta hallituksen jäsenten palkkiot olivat 2.000 euroa/kk puheenjohtajalle ja 1.200 euroa/kk jäsenelle. Tämän lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan päivärahat ja matkakustannusten korvaukset korvataan laskua vastaan. Yhtiökokouksen päätöksellä, mikäli hallitus perustaa keskuudestaan valiokuntia, niin hallituksen valiokuntiin kuuluville jäsenille maksetaan 500 euroa kokoukselta. Vuonna 2018 hallitus ei perustanut valiokuntia.

Hallitus kokoontui hallituksen kokouksiin vuonna 2018 yhteensä 12 kertaa. Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin seuraavasti:

- Arimo Ristola 11/12
- Timo Kohtamäki 12/12
- Helena Ruponen 8/8
- Kari Saarelainen 8/8
- Kyösti Saarimäki 12/12
- Anita Saarelainen 4/4

HALLITUKSEN MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVAT PERIAATTEET

Yhtiö katsoo, että hallituksen monimuotoisuus mahdollistaa erilaisiin näkemyksiin ja tietoihin perustuvan päätöksenteon. Yhtiön hallituksen jäseniksi pyritään valitsemaan siten, että hallituksen koko ja kokoonpano vastaa yhtiön nykyisiä ja tulevia tarpeita. Jäsenten osaamista tarkastellessaan otetaan huomioon muun muassa koulutustausta, työkokemus, ikä, sukupuoli, riippumattomuus ja käytettävyyys.

Monimuotoisuusperiaatteen mukaisesti yhtiön tavoitteena on, että hallituksessa on edustettuna molempia sukupuolia. Yhtiö katsoo onnistuneensa tässä tavoitteessa vuonna 2018. Varsinaisesta yhtiökokouksesta 13.4.2018 lähtien hallituksessa on ollut 5 jäsentä, joista neljä on miehiä ja yksi on nainen. Alkuvuonna 2018, varsinaiseen yhtiökokoukseen asti, hallituksessa oli neljä jäsentä, joista kolme oli miehiä ja yksi oli nainen.

2. Hallituksen valiokunnat

Honkarakenteen varsinaisessa yhtiökokouksessa 13.4.2018 valittu hallitus ei järjestäytymiskokouksessaan asettanut erillisiä pysyviä valiokuntia. Honkarakenteen koko hallitus hoitaa tarkastusvaliokunnalle kuuluvat asiat.

Honkarakenteen varsinaisessa yhtiökokouksessa 7.4.2017 valittu hallitus ei järjestäytymiskokouksessaan asettanut erillisiä pysyviä valiokuntia. Honkarakenteen koko hallitus hoitaa tarkastusvaliokunnalle kuuluvat asiat.

3. Toimitusjohtaja

YHTIÖN TOIMITUSJOHTAJA ON MARKO SAARELAINEN

- Syntynyt 1967
- Hokusei Gakuen Yliopisto, Sapporo, 1987; Sapporo Int'l Language Institute, Sapporo, 1991
- Honkarakenne Oyj, toimitusjohtaja 2015–; Honka Japan Inc., toimitusjohtaja 1996–
- Omistaa 25 470 Honkarakenne Oyj:n A-osaketta ja 316 483 B-osaketta

Hallituksen valitsema toimitusjohtaja johtaa yhtiön operatiivista toimintaa ja hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa konsernin liiketoiminnan käytännön johtamisesta ja suunnittelusta. Toimitusjohtaja huolehtii strategisesti merkittävien toimenpiteiden valmistelamisesta sekä hallituksen päättämien toimenpiteiden täytäntöönpanosta. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että konsernin hallinto toimii asianmukaisesti ja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

4. Johtoryhmä

Honkarakenteella on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja ja jonka jäseniä ovat yhtiön eri toiminnoista vastaavat johtajat.

Johtoryhmän tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa konsernin liiketoiminnan operatiivisessa johtamisessa. Toimitusjohtaja valitsee ja hallitus nimittää toimitusjohtajan esityksestä operatiivisen johtoryhmän jäsenet. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kerran kuukaudessa sekä lisäkokouksiin tarvittaessa. Johtoryhmän kokous voidaan pitää myös video- tai puhelinneuvotteluna.

Johtoryhmä muun muassa valmistelee kuukausiraportit, investoinnit, konserniohjeet ja -politiikat, pitkän tähtäimen suunnitelmat ja 12 seuraavaa kuukautta koskevat toimintasuunnitelmat sekä tilinpäätöksen hallituksen päätettäväksi.

Johtoryhmän jäseniä ovat toimitusjohtaja Marko Saarelaisen lisäksi:

LEENA AALTO

talousjohtaja

- Syntynyt 1966
- Tradenomi (ylempi AMK) 2013, tradenomi 2003
- Omistaa 300 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta.
- Vastuualueina talous ja henkilöstö

JARI FRÖBERG

tuotantojohtaja

- Syntynyt 1969
- Insinööri, Koneautomaatio 1994
- Ei omista Honkarakenne Oyj:n osakkeita
- Vastuualueina tuotanto, ostotoiminto, logistiikka ja suunnittelu

JARI NOPPA

Suomen liiketoimintajohtaja

- Syntynyt 1959
- Tradenomi, BBA 2001, Certified Business Coach
- Omistaa 1 200 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta
- Vastuualueena Suomen ja Ruotsin liiketoiminta

5. Kuvaus sisäinen valvonnan menettelytavoista ja riskienhallinnan järjestelmien pääperiaatteista

Hallitus vastaa siitä, että konsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat toiminnan laajuuteen nähden kokonaisuutena riittäviä ja valvonta on asianmukaista.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa kattavasti toimintaan liittyvät riskit sekä varmistaa, että riskejä hallitaan asianmukaisesti tehtäessä liiketoimintaan liittyviä päätöksiä. Yhtiön riskienhallinta varmistaa liiketoiminnan jatkuvuuden. Riskienhallinnalla turvataan myös yhtiön brändiä sekä varmistetaan lakien ja säädösten täyttäminen. Riskienhallintaan ei ole omaa organisaatiota vaan siihen liittyvät asiat hoidetaan organisaation määrittelemän vastuujon mukaisesti.

Hallitus valvoo, että toimitusjohtaja hoitaa yhtiön operatiivista liiketoimintaa ja hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallitus käsittelee konsernin taloudelliset raportit ja liiketoiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset riittävän riskienhallinnan varmistamiseksi.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, tuotettava informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäinen valvonta on hallituksen ja operatiivisen johdon vastuulla. Honkarakenteella ei ole erillistä sisäisen valvonnan organisaatiota. Sisäistä valvontaa toteutetaan yhtiön luodun raportointijärjestelmän avulla. Taloudellisen raportoinnin luotettavuus on yksi Honkarakenteen sisäisen valvonnan pää tavoitteista.

Toimitusjohtaja on vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hän huolehtii muun muassa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Konsernin johtoryhmä ja esimiehet vastaavat sisäisestä valvonnasta omilla vastuualueillaan.

Hallitus hyväksyy Honkarakenteen tavoitteet, vuosittaiset toimintasuunnitelmat ja budjetit. Tavoitteiden asettaminen on edellytys sisäiselle valvonnalle, sillä yhtiöiden, yksiköiden, toimintojen sekä esimiesten tavoitteet johdetaan konsernitason tavoitteista. Liiketoiminnan eri osa-alueille asetetaan liike-toimintasuunnitelman mukaiset määrälliset ja laadulliset tavoitteet ja niiden toteutumista valvotaan säännöllisesti.

Talousjohtaja vastaa taloudellisen ohjauksen ja raportoinnin prosessien ja sisällön määrittämisestä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä valvontatoimenpiteiden määrittämisestä ja jalkauttamisesta. Valvontatoimenpiteet kattavat mm. ohjeistuksia, valtuuksien määrittämistä, täsmäytyksiä, johdon katselmuksia sekä poikkeamaraportointia. Talousjohtaja monitoroi, että määritettyjä prosesseja ja kontroleja noudatetaan. Hän myös valvoo taloudellisen raportoinnin luotettavuutta.

Tilintarkastajat ja muut ulkoiset arvioijat arvioivat valvontatoimenpiteitä taloudellisen raportoinnin luotettavuuden suhteen.

Johdon raportointi tuotetaan liiketoiminnasta erillään ja riippumattomasti. Liiketoiminnan seuranta ja valvontaa varten Honkarakenteessa on käytössä asianmukainen ja luotettava toiminnanohjausjärjestelmä sekä siihen pohjautuvat muut tietojärjestelmät ja tytäryhtiöiden omat järjestelmät. Honkarakenteella on ajantasaiset tietoturvasuoritusperiaatteet ja niitä tukeva tietoturvaohjeistus.

6. Sisäpiirihallinto

Honkarakenne käsittelee sisäpiiritietoa ja sisäpiiriin kuuluvia henkilöitä kaikkien sovellettavien sisäpiiritietoa ja -kauppoja koskevien lakien ja määräysten mukaisesti. Tärkeimmät lakisäätteiset määräykset sisältyvät Euroopan unionin markkinoiden väärinkäyttöasetukseen (EU) N:o 596/2014.

Honkarakenne noudattaa lisäksi Nasdaq Helsingin hyväksymää listayhtiöiden sisäpiiriohjetta sekä omaa sisäpiiripolitiikkaansa.

Sisäpiiriluentoja laaditaan tarvittaessa myös projektiokohtaisesti.

Sisäpiiriläisille annetaan kirjallinen ilmoitus sisäpiiriin kuulumisesta sekä ohjeet sisäpiiriläisen velvollisuuksista. Yhtiön sisäpiirivastaavana toimii talousjohtaja.

Honkarakenteen ohjeistuksen mukaisesti hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä määrättyt muut työntekijät eivät saa käydä kauppaa Honkarakenteen osakkeilla 30 päivän aikana ennen puolivuotiskatsausten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista.

Honkarakenne tiedottaa pörssitiedotteella johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja näiden lähipiirin arvopaperikaupoista markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti. ”Johtotehtävissä toimivat henkilöt” tarkoittavat yksinomaan Honkarakenteen hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa.

7. Tilintarkastaja

Honkarakenne Oyj:llä on yhtiöjärjestyksen mukaan yksi varsinainen tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Mikäli varsinaiseksi tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvitse valita. Tilintarkastajien toimikausi käsittää valinnan tapahtuessa kulumassa olevan tilikauden ja heidän tehtävänsä päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastus käsittää konsernin kunkin tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastuksen.

Tilintarkastaja raportoi hallitukselle ja antaa yhtiökokoukselle tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus sisältää lausunnon siitä, antaako tilinpäätös noudatetun tilinpäätössäännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä ovatko tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ristiriidattomia. Lisäksi tilintarkastuskertomuksessa on lausunto keskeisistä tilintarkastukseen liittyvistä asioista. Tilintarkastajan palkkio maksetaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

Yhtiökokoukseen 13.4.2018 asti tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Maria Grönroos, KHT

Yhtiökokous 13.4.2018 tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Elina Laitinen, KHT.

Vuonna 2018 tilintarkastajille maksettiin tilintarkastuksesta 59 tuhatta euroa ja vuonna 2017 tilintarkastuspalkkio oli 103 tuhatta euroa. Vuonna 2018 tilintarkastajille maksettiin muista palveluista 5 tuhatta euroa ja vuonna 2017 vastaavasti 22 tuhatta euroa.

Passionate about good living.